БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 80 (11066) | 1966 оной апрелиин 5, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Манай парти, бүхы совет хүнүүд ерээдүйн байдалые байгуулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэжэ байхатаяа хамта, үнгэрһэн табин жэлэй туршада ябажа гараһан тон хүндэ, тиигэбэшье алдарта замаа омогорхон хаража байна.

(КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй элидхэлһээ).

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунис партиин ээлжээтэ XXIII съезд апрелиин 2-то Москвада, Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые съезд зүбшэн хэлсэнэ.

Нүхэд: И. Г. КЭБИН — Эстониин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, А. А. ГРОМЫКО — СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр, Ю. Д. ФИЛИНОВА — КПСС-эй Вольско обкомой секретарь (Саратовска парторганизаци), С. П. ПАВЛОВ — ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, гадаадын оронуудай коммунис партинуудай түлөөлэгшэд, нүхэд: МАКС РЕЙМАН — Германиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, ГЕНРИ ВИНСТОН — США-гай Коммунис партиин делегацие хүтэлбэрилэгшэ, съездэ США-гай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр ГЭС ХОЛЛ гэгшын эльгээһэн амаршалгын бэшэгые тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ уншаа, ВИКТОРИО КОДОВИЛЬЯ — Аргентинын Коммунис партиин түрүүлэгшэ съездые амаршалаа.

Һүүлээрнь, КПСС-эй Центральна Комитедэй, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа нүхэд: Т. УСУБАЛИЕВ — Киргизиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Г. М. МАРКОВ — СССР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин секретарь, В. И. КОНОТОП — КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь, Ф. А. ТАБЕЕВ — КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь, А. Ф. ВАТЧЕНКО — Украинын КП-гэй Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь, М. С. СОЛОМЕНЦЕВ — КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь үгэ хэлээ.

Съездые амаршалжа үгэ хэлэһэн гадаадын оронуудай коммунис партинуудай түлөөлэгшэд нүхэд: РИЧАРД ДИКСОНИИЕ — Австралиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй түрүүлэгшые, КОСТАС КОЛИЯННИСЫЕ — Грециин Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарииe, РОДНЕЙ АРИСМЕНДИИЕ — Уругвайн Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарииe делегадууд, айлшад халуунаар угтаа.

Гондурасай Коммунис партиһаа, Доминиканска Коммунис партиһаа, Парагвайн Коммунис партиһаа, Пуэрто-Рикын ажалшадые сүлөөрүүлгын партиһаа, Реюньонско Коммунис партиһаа, Сальвадорай Коммунис партиһаа амаршалгын бэшэгүүд съездын нэрэ дээрэ абтаа.

Промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд, барилганууд, колхоз, совхозуудай коллективүүдһээ, Совет Армиин болон Флодой сэрэгшэдһээ, научна эмхи зургаанууд болон зохёохы организацинуудһаа, комсомолшууд болон залуушуулһаа олон тоото амаршалганууд, ажалай рапортнууд XXIII съездын нэрэ дээрэ орожол байһаар.

КОММУНИС ПАРТИДАА МАГТААЛ

...уехэ Эхэ ороноймнай олон түсовет арадуудай, бүмбэрсэг дэлдээрэхи барагдашагүй олон ма...аниинарай, бүхы хүн түрэлтэ...алуун анхарал эдэ үдэрнүүдтэ ...эй ээлжээтэ XXIII съездын ... байгааша Кремлиин съезд... ордондо, манай ороной ниис...то Москвада илангаяа ехэ һо...тойгоор хандуулагданхай. ...шьегүй лаха һэм. Хүн тү...эй түүхэдэ анха түрүүшынхеэ ...асаг тогтоожо, үргэн ниитэ ...ондоо бүрин түгэлдэр эрхэ сү...ол жаргал олгоод, Коммунизм ...лгын замаар ороноо амжалта...р ударидажа ябаһан алдарта ...най съезд болоожо байна.

...дын хүдэлмэреэ эхилһээр ... болобошье, совет хүнүүд ... үдэртэ улам бүри ехэ омог ...игаар Москваһаа мэдээсэл... хүлеэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ ...шье, хэнтэйшье хөөрэлдөөд ...совет хүнүүдэй сэдьхэл зүр...хаан бодолые имагтал КПСС-...III съездын ээлэнхэй байһы...лахэш.

...III съездэ КПСС-эй ЦК-гай ...тоосоото элидхэлые үгэ хэлэ... делегадууд бултадаа нэгэ һа...йаар һайшаажа, тоосоото үе ...партиин бэелүүлһэн дотоодын-...гадаадыншье политикые бүри... дэмжэбэд. Энэньшье ойлгосо-...Коммунис партиин, бүхы совет ... бэелүүлһэн политическэ бо-...жидхэлэй түйлай ехэ ажал ...эн гайхамшагта үрэ дүнгүүд ...ы соо дэлгэрэнгыгээр согсо-... тэрэшэлэн саашадаа шэнэ ... жэлдэ манайда коммунизм ...лгын асари ехэ зорилгонууд ... баримтатайгаар тодорхойлог-...

... ороноо али болохоор бэхи-... баяжуулха, арад зонойгоо ...жиглэн байдал улам бүри ...ууулха, олониитэ ажалшадые ...ис ёһоор хүмүүжүүлхэ та-... Коммунис партиимнай бэе-...а хэмжээнүүд, бүтээһэн хэрэ-...абтар ехэ. Энээгээр совет ... барандаа баярлаха ёһоо-...рлана, омогорхохо ёһоороо ...оно.

...ы совет арадтайгаа хамта ма-...яад арад тэрэшэлэн баярла-...аэр баярлана. Инаг һайхан ...онтойгоо хамта республикам-...жэлтын замаар урагшаа ам-...айгаар дабшажа ябана. Ком-... партиингаа сэсэн мэргэн хү-...эр, аха дүү олон түмэн ара-... түбхын түрүүндэ агууехэ ...радай энэрхы сэдьхэлэй туһа-...н ашаар ажахынгаа али бүхы ...нуудые, илангаяа удхаараа ...с, түхэл маягаараа үндэһэн ...ультурые хүгжөөлгэдэ буряад ... богонихон болзор соо түү-...алтануудые түйлаа. Долоон ...эз түсэб бэелүүлгэдэшье ...камнай урагшаа бага бэшэ ...хэз. Долоон жэл соо промыш-...лэдбэриин гол фонднууд ...хин шахуу ургаа. Энэ үе соо ... дээрэ 20 гаран томо про-...на предприяти шэнээр ба-...гү, али үндэһөөрөө шэнэдхэн ...дээ. Промышленностиин шэ-... һалбаринууд (түсхэйлхэ-...ктротехническэ, прибор бай-... бии болоо.

...бликымнай промышленнос-... хүдэлмэришэд продукци гараха долоон жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, декабриин 1-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө үлүүлэн 50 миллион түхэригэй промышленна продукци Эхэ орондоо бэлэглэһэн байна.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахымнайшье хүдэлмэрилэгшэд шударгы солбоноор ажаллажа, бага бэшэ амжалта түйлаа. Долоон жэл соо мяхан—1,5 дахин, һүн—36 процент, үндэгэн—3 дахин, ноолон—16 процент ехээр абтаа. Тиихэдэ тарилгын талмай 170 мянган гектараар, газар тарялангай уһалууриин талмай 10 мянга шахуу гектараар ехэ болоо.

Мүн культурна байгуулалтада ямар ехэ хубилалтанууд болоожо, амжалта, илалтанууд түйлагдажа байна гээшэб! Шэнэ шэнэ һургуулинууд, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, больницанууд болон амбулаторинууд, магазинууд болон байрын гэрнүүд хэмгүй олоор баригдаа. Жэшээлхэдэ, долоон жэл соо 800 мянга шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа.

Агууехэ Эхэ ороноймнай республика, хизаар, область бүхэндэ, округ, район бүхэндэ, хаа хаанагүй нютаг бүхэндэ иимэ ехэ үргэн далайсатайгаар шэнэ шэнэ барилганууд бодожо байна. Коммунизм байгуулжа байһан ороной хүгжэлтын алхаса хаанашье иимэ — хүсэтэй, үргэн далисатай, солгёон доошон!

Тиимэл хадань съездын делегадууд бүгэдөөрөө тоосоото үе соо Коммунис партиингаа гол шухала политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые үнэн зүрхэнһөө бүрин һайшаажа, хүсэдөөр дэмжэжэ байһан тухайгаа бүхы совет арадай мэнэһоо нэгэн һаналтайгаар мэдүүлхэ ёһоороо мэдүүлнэд. Энэ хадаа илалтаһаа илалта хүрэтэр сэсэн мэргэнээр ударидажа ябааша Коммунис партидаа совет арадай улаан зүрхэнэй магтаал, саашадаа партияа тойрожо бата бэхеэр нэгэдэнхэй, булад хатуугаар жагсанхай, хэтэ мүнхэдөө үнэн сэхэ байха тухай, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэхээр бэлэн байһан тухай шахаа тангариг гээшэ.

Түрэл Коммунис партияа тойрожо совет арадай нягтаар жагсанхай байһаниинь эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа тодоор харагдана. КПСС-эй XXIII съездэ бэлэг болгон, үйлэдбэриингээ түсэбүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байһан тухай баяртай мэдээсэлнүүд республикын предприятинуудһаа, барилганууд дээрэһээ, колхоз, совхозуудһаа редакцида үдэр бүхэндэ орожо байна. Тиихэтэеэ хамта Буряад ороноймнай олон түмэн ажалшад КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай үргэнөөр танилсана. Коллективүүдтэ лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүд болоно. Ажалшад олоороо сугларжа, радио шагнана, газетэнүүдые уншана. Пропагандистнар болон лекторнууд, элидхэлшэд болон агитаторнууд арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа захаланхай.

КПСС-эй XXIII съездын бүхы материалнуудтай ажалшадые гүнзэгыгөөр танилсуулха гээшэ партиин райкомуудай, бүхы партийна, советскэ болон профсоюзна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго болоно.

СОВЕТ ЭРДЭМ НАУКЫН ШЭНЭ ИЛАЛТА

Халуун амаршалга

МОСКВА, апрелиин 4. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд мүнөө үглөөгүүр Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

«Луна-10» гэжэ автомат станцие байгуулгада хабаадалсаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэришэдэй бэшэгые түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов уншаа. Автомат станци Һара шадархи замда гаргагдажа, һарые тойрон дабшадаг дэлхэй дээрэхи түрүүшын хэмэл одон болоо гэжэ тэдэнэр съездэ элидхээ. Энэ мэдээсэлые делегадууд болон айлшад хүл дээрээ бодон зогсоод, нэрьемэ удаан альга ташалгаар угтаа.

Автомат станцие байгуулагшад энэ гайхамшагта түйлалтаяа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездэ зорюулһан байна.

Һарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одые зохёон байгуулгада хабаадалсаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд, коллективүүд болон организацинуудые съездын делегадууд халуунаар амаршалаа.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездэ

Замбуулиниие шэнжэлгын талаар, парти, правительствын үшөө нэгэ шухала даалгабари дүүргэгдэв гэжэ «Луна-10» гэжэ автомат станцие зохёолго, бүтээлгэ, дэгдээн табилгада хабаадаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд ба хүдэлмэришэдэй коллективүүд манай түрэл Коммунис партиин XXIII съездэ баяртайгаар элидхэнэ.

«Луна-10» гэжэ совет автомат станци дэлхэй дээрэ анха түрүүн һара шадар дабшаха замда амжалтатайгаар оруулагдаад, һарые тойрон ниидэхэ дэлхэй дээрэхи түрүүшын хэмэл одон болобо.

Һарые тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одые, дэлхэйе тойрон ниидэһэн түрүүшын хэмэл одон шэнгеэр, Советскэ Союзай—манай агууехэ социалис гүрэнэй бүтээһэн, дэгдээһэндэнь, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, омогорхожо байнабди.

Һара шадар дабшаха замда «Луна-10» гэжэ автомат станци оруулагдажа, һарые шэнжэлгын талаар шэнэ хуудаһа нээхэ эрдэм, техникын орёо нарин зорилго шиидхэгдээ.

Бидэнэр, һарые тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одые бүтээлгэдэ хабаадагшад, замбуулинай хизаар дайдые шэнжэлгын талаар түйлагдаһан энэ амжалтаяа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездэ зорюулнабди.

Социалис Эхэ ороноо хүгжөөлгын үндэһэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, коммунис байгуулалтын саашанхи зорилгонуудые хараалжа байһан съездын хүдэлмэриие манай коллективүүд, бүхы совет хүнүүдтэл, тон анхаралтайгаар адаглан хаража байна.

Эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд саашадаашье манай Эхэ ороной алдар солын тулада, бүхы хүн түрэлтэнэй ашаг туһада замбуулинай хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлгын аша түгэс хэрэгтэ бүхы эрдэм мэргэжэлээ, хүсэ шадалаа зорюулха байха гэжэ ленинскэ партиин XXIII съездын делегадуудые найдуулнабди!

«Луна-10» гэжэ автомат станциие бүтээлгэ, табилгада хабаадаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэрилэгшэд.

„Луна-10" гэжэ автомат станциие байгуулгада, табилгада хабаадалсаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд, бүхы коллективүүд болон организацинуудта

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Манай социалис Эхэ орон замбуулинай дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн мэдэлгые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна.

1966 оной апрелиин 3-да «Луна-10» гэжэ автомат станци һара шадархи замда дэлхэй дээрэ анха түрүүн гаргагдаба. Энэ станци һарада тон дүтэхэнһөө научна шэнжэлэлгэнүүдые хэнэ. Һарые тойрон дабшадаг хэмэл одо байгуулга—совет эрдэм, техникын элитэ ехэ шэнэ түйлалта, дэлхэйн эрдэм ухаанда шухалын шухала туһа нэмэри болоно.

Һара шадарай замда гаргагдаһан автомат станцяар һарые шэнжэлэлгэ хадаа замбуулинай дайдые шэнжэлэлгын үшөө нэгэ шатань болоно. Энэ шата манай Эхэ ороной хүсэ шадалай ургалгатай, совет арадай зохёон байгуулхы хүсэнэй хүгжэн һалбаралгатай таһаршагүй холбоотой. Энэ автомат станциин манай орондо, научна болон техническэ тон орёо асуудалнуудые шиидхэһэн совет эрдэмтэд, конструкторнууд, эрдэмтэд болон хүдэлмэришэдэй оюун ухаагаар, ажалаар байгуулагдаһаарнь совет хүнүүд омогорхоно.

Замбуулиниие шэнжэлэн мэдэлгэдэ түйлагдаһан шэнэ илалта манай эрдэмтэд, конструкторнууд болон хүдэлмэришэдэй үмэнэ парти, правительствын табиһан зорилгонуудай амжалтатайгаар, түсэбэй ёһоор дүүргэгдэжэ байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ. Энэ элитэ ехэ илалта тухай таанадай элидхэлые КПСС-эй XXIII съездын делегадууд угаа ехээр һаналаа ханан угтаба,

Һарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одые зохёон байгуулгада, табилгада хабаадалсаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд, коллективүүд болон организацинуудые Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын делегадууд, манай парти, бүхы совет арад халуунаар амаршална.

Коммунизм байгуулагша, эб найрамдалай болон арадуудай зол жаргалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэ совет арадта алдар соло!

Совет арадай бүхы илалтануудые зоригжуулан эмхидхэгшэ Советскэ Союзай ленинскэ Коммунис парти мандаха болтогой!

КПСС-эй XXIII съездын Президиум

ТАСС-ай мэдээсэл СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АСАРИ ЕХЭ ШЭНЭ ТУЙЛАЛТА

Һарые тойрон дабшаха дэлхэй дээрэхи түрүүшын хэмэл одон

«Луна-10» гэжэ автомат станци 1966 оной апрелиин 3-да Москвагай сагаар 21 час 44 минутада һара шадар дабшаха замда оруулагдаад, һарые тойрон дабшаха дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын хэмэл одон болобо.

Байгша оной апрелиин 1-дэ станциин ниидэхэ замыень амжалтатайгаар залан заһаһанай ашаар, һарада дүтэлхэ үедэнь Газарһаа үгтэһэн командануудаар тодо мэргэн маневрой хэгдэһэнэй ашаар энэ станциин һара шадархи замаар дабшаха ябадал хангагдаа.

Һарые тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одоной замайнь параметрнүүд иимэ:

— Һарын нюруунһаа эгээн ехээр холодолгонь (периселени)—350 километр шахуу;

— Һарын нюруунһаа ойрошогуур дабшалгань (апоселени)—1000 километр шахуу;

— Һарые тойрон дабшаха сагынь—3 час шахуу.

Һарые тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одоной борт дээрэ Һара шадархи замбуулинай хизаар дайдые шэнжэлхэ научна приборнууд тодхогдоо.

Телеметрическэ түхеэрэлгын туһаламжаар хэгдэһэн научна хэмжэлгэнүүдэй мэдээнүүд Газарта дамжуулагдана.

Һарые тойрон дабшаха хэмэл одоной ниидэлгые адаглан харалга, замайнь параметрнүүдые хэмжэлгэ замбуулиндахи холын холбооной центрһээ бэелүүлэгдэнэ.

Һарые тойрон дабшаха замда түрүүшын хэмэл одые оруулһан ушар—совет эрдэмтэдэй, инженернүүдэй, хүдэлмэришэдэй онсо гайхамшаг шэнэ илалта болоно. 1957 ондо Дэлхэйе тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одо бүтээһэн манай орон мүнөө Һарые тойрон дабшаха түрүүшын хэмэл одо дэгдээн табиба. Энэмнай һарые шэнжэлгын шухала шата болоно.

Съездын делегадууд хөөрэнэ

ГҮН ГҮНЗЭГЫ УДХАТАЙГААР

Манай корреспондент Москвагай «Бухарест» гостиница телефоноор хонходожо, КПСС-эй XXIII съездэ манай Буряадай республикаһаа ошоһон делегадуудтай хөөрэлдэбэ. Тиихэдээ коммунистнуудай энэ ехэ хуралдаанай ямараар болоожо байһан тухай хэлэжэ үгэхыень гуйба.

Цырен-Даши Доржиевич ДОРЖИЕВ—«Эрдэм» совхозой директор:

— Танай һураһан асуудалда гансата харюу үгэхэ гээшэнь ехэ бэрхэтэй байна. Съездын лонин айхабтар ехэшье, агуу удха шанартайшье. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл болон үгэ хэлэһэн хүн бүхэнэй хөөрөөн хадаа тон гүнзэгы удха шанартай байна.

Нэн түрүүн юун тэжэ хэлэлтэй гээшэб? Съезд хадаа дайшалхы зорилготойгоор мүнөө үеын шухала асуудалнуудые шиидхэжэ байна. Кремлиин съезднүүдэй ордон соо бидэ Чувашай, Хальмагай партийна организацинуудһаа ерэһэн делегадуудтай зэргэлээд һуунабди. Тэдэнэй дэргэдэ Коммунис партиин съезднүүдэй хүдэлмэридэ нэгэнтэ бэшэ хабаадаһаншье нүхэд бии. Теэд иимэ гүн гүнзэгыгөөр асуудалнуудые шиидхэжэ байһаараа тус съезд онсо илгарна гэжэ хөөрэнэд.

Энэ съездын болоожо байхые харахада, манай парти ба арадай эб нэгэдэл улам хатуужажа байһые, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүри нэгэн ниитэ, бата жагсаалтай болоожо байһые гэршэлнэ. Хүн бүхэнэй хэлэһэн үгэ манай партиин агууехэ хүсэндэ лаб этигэнги байһые, шэнэ табан жэлэй түсэбэй лаб бата дүүргэгдэхэ гэжэ найдадаг байһые тодоор элирхэйлжэ үгэнэ. Съездэ хариин гүрэнүүдһээ ерэһэн нүхэд мүн лэ манай партиин, совет арадай хүсэндэ тон гүнзэгыгөөр этигэн найдана.

Табан жэлэй түсэб хадаа тон зүбөөр бодомжологдоһон, манай партиин, гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын үндэһэ һуури дээрэ тодорхойлогдонхой, эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд совет арадай ажаһуудалые һайжаруулха, ажана тэниглэн болгохо хэрэгтэ зорюулагдана гээд делегадуудай хэлэхэдэ, Эхэ оронойнгоо түлөө баярлаашьегүйдэ аргагүй байна. Манай аха дүү коммунис партинуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд соо энэ ушар бүришье һаа һайшаагдана. Коммунизм байгуулха гэһэн хэтынгээ хараа шэглэлые манай Ленинэй партиин хэлбэришэгүйгөөр эрхилжэ байһанайнь гэршэ мүн болоно.

Мүноо съезд дээрэ 60 гаран хүн үгэ хэлээд байна. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд бүгэдэндоо нэгэн ниитэ һанамжатай, хоорондоо нягта холбоотой байна. Чилиин коммунис партиин ЦК-гай генеральна секретарь нүхэр Луис Корвалан, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегацие толгойлогшо Нгуен Тхи Бинь, Венгриин хүдэлмэришэнэй социалис партиин нэгэдэхи секретарь нүхэр Янош Кадар гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые угаа һонирхолтойгоор шагнааб. Таанад тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдые уншаа ёһотойт. Луис Корваланай хэлэһэн зарим хурса удхатай үгэнүүдыень өөрынгөө блокнот соо бэшэжэ абааб.

Совхозой директорээр хүдэлдэг хүн һэн туладаа хүдөө ажахы тушаа хэлэгдэһэн асуудалнууд намда ехэ дүтэрхы байна. Тиигээдшье хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэдөө, экономическэ онол аргануудые улам үргэнөөр хэрэглэхэ асуудалда съезд анхаралаа онсо хандуулна. Тэрэньшье тон зүб. Ажахые ашаг үрэтэйгөөр эрхилхэ, ажахын, тоосоо нэбтэрүүлхэ, эрдэм наукын түйлалтануудые үйлэдбэридөө үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талада шиидхэхы удха шанартай. Илангаяа эрдэм наукын удха шанар угаа ехэ болоод байна. Теэд колхоз, совхозой үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ талада эрдэм наукын үүргэ мүнөө үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ шухалашье, удхатайшье. Съездһээ бусахалаараа нэн түрүүн юу хэхэ байһан тухайгаа саг дары бэшэжэ ябанаб. Юрэдөө, ажахын тоосоон гээшые үргэнөөр лэ нэбтэрүүлхэ ушартай бологдоод байна.

Энэ хөөрэлдөөнэй урдахана «Эрдэм» совхозой парткомой секретартай хөөрэлдэһэн байнабди. КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа болзорһоонь урид дүүргээбди гэжэ баяр баясхалантайгаар тэрэ бидэндэ хэлээ һэн. Мяха, һү худалдаха түрүүшын кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. 24 мянган үндэгэн түсэбһөө гадуур тушаагдаа. Бүхы техникэмнай таряалан дээрэ гарахаар түгэс бэлэн болонхой. Үшөө тиихэдэ хонишон коммунист Дугаржап Чимитовтэ Ленинэй орден хайра барюулагдаба. Энээн тухай Цырен-Даша Доржиевичта бидэ дуулгабабди. Энээндэмнай ехэ баярлаа!

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Апрелиин 2-ой үглөөнэй заседани

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд дээрэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл, шалгалтын Центральна комиссиин тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэбэ.

Заседанида **Д. Ф. Устинов** түрүүлэгшээр һууба.

Эстониин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **И. Г. Кэбин** үгэ абаба. Манай партиин һүүлэй жэл хахад соо хэһэн хүдэлмэри партийна ажабайдалда ленинскэ ёһо гуримай бэхижэһэние улам гэршэлнэ. Партиин бүхы эмхинүүдтэ хамтаараа хүтэлбэрилгын, парти доторой демократиин ёһо гуримууд бэхижэнхэй. Ганса хүнэй һанаа бодол гаргаха, хубхай хооһон захиралта үгэхэ ушар эрид шууд усадхагдана, юумые аятай зохидоор шиидхэхэ арга байгуулагдажа байна. Обществын хүгжэлтын экономическа хуули ёһонуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлгын үндэһэ һуури дээрэ ороноймнай экономикые хүтэлбэрилхэ хэрэг эрид шууд хубилгагдана. ЦК-гай Президиумээр хараалан абтажа, КПСС-эй ЦК-гай октябриин, мүн удаадахи Пленумүүд дээрэ баталагдаһан политическэ хараа шугам ба хэмжээ ябуулганууд ажабайдал дээрэ шалгагдаад, мүнөө манай парти болон арад зоноор һайшаан дэмжэгдээ.

Үнгэрһэн долоон жэлэй туршада Советскэ Союзай экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ түйлагдаһан тон ехэ амжалтанууд бүхы совет хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө баясуулна гээд оратор үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. Эстониин ССР-эй промышленность хүгжөөхэ талаар долоон жэлэй даалгабарита түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэнхэй. Энэ үе соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн түсэбэй ёһоор 1,8 дахин дээшэлүүлэгдэхын орондо хоёр дахин дээшэлээ. 1940 онойхитой жэшэбэл, Эстонидо 1965 ондо промышленна продукци 18 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдөө. Долоон жэлэй туршада республикымнай колхоз болон совхозуудай валовой продукци үйлэдбэрилгэ 72 процентээр дээшэлээ. Энэ үе соо промышленностиин ажалай бүтээсэ хоёр хахад дахин, совхозуудта—67 процент, колхозуудта—89 процентээр дээшэлһэн байна.

Һүүлэй хоёр жэл соо Эстонидо тарян болон мал ажалай продукциин үйлэдбэрилгын түргөөр хүгжэжэ байһание тэмдэглэлтэй. Тарян ажалые бүхэлдэнь хүгжөөһэнэй ашаар энэ ажалай түйлалгада гаэшэ. 1965 ондо республика дотор дунда зэргээр абахада, нэгэ гектарһаа 22 центнер ороохо тарян, 170 центнер хартаабха, 413 центнер корнеплод абтаа.

Совет Эстониин хүдөө нютагуудай түйлаһан амжалтые зал соо һуугшад альга ташалгаар тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрилгые оньһожоруулһанай ашаар продукциин нэгэ хэмжээндэ ажалай гаргашые горитойгоор хорохо арга олдоо гэжэ нүхэр Кэбин тэмдэглэбэ. Гэбэшье ажал ехэтэй олохон хүдэлмэри үшөөл һулаар оньһожоруулагдажал. Гол шалтаганиинь гэхэдэ, таатай машинануудаар дутадана. Энэ жэлдэ орон дотороо 3400 фермын хүдэлмэри комплексноор оньһожоруулха гэжэ «Союзсельхозтехника» түсэблэнэ. Энэнь тон бага!

Партийна аппарат мүнөө партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилгые һайжаруулха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна гээд нүхэр Кэбин тэмдэглэбэ. Кадрнуудые шэлэн олохо, тэдэнние хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ, даалһан хэрэгэй түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдажа байна.

ЦК-гай тоосоото элидхэл соо дурадхагдаһан КПСС-эй Уставта оруулагдаха хубилалта болон нэмэлтэнүүд эмхидхэлэй партийна хүдэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ гээд оратор хэлэбэ. Эндэ үгэ хэлэһэн олон хүнүүд тэдэ хубилалта, нэмэлтэнүүдые халуунаар дэмжээ. Эстониин компартиин делегаци баһал тэдэ дурадхалнуудые һайшаан дэмжэнэ.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр **А. А. Громыко** трибунада гараба. Вьетнамда тохёолдоһон байдал дээрэһээ гадаадын политикын хоёр эндоо хараа шэглэл—эб найрамдалай ба эзэрхэг түримхэй—илангаяа зүрилдөөтэй болоо гээд тэрэ мэдүүлбэ. Вьетнамда США-гай ябуулжа байһан муухай үйлэ—империалис ехэ гүрэнэй эмхидхэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулга мүн.

Тохёолдоод байһан энэ байдалһаа хайшан гээд гараха, Вьетнамдахи дайе ямар аргаар болюулхаб гэһэн асуудал хилын саана, илангаяа США-да ходо табигдана. Энэ асуудалда бэлэхэнээр харюусахада болоно — США өөрынгөө сэрэгүүдые Вьетнамһаа гаргаха, ДРВ-дэ эсэргүү дайшалхы ябуулгаяа дары болюулха ёһотой. Индохитад тушаа Женевскэ хэлсээ, уласхоорондын юрын гурим эбдэхээ США болихо ёһотой. ДРВ-гэй правительствын дурадхаһан Вьетнамдахи байдалые гуримшуулха программа, тэрэшэлэн Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын национальна фронтын табидаг эрилтэ—гуримшуулгын үнэн зүб үндэһэ һуури болоно. Энээниие Советскэ Союз гүйсэд дэмжэнэ гээшэ.

Гадаадын политикын гол хараа шэглэлнүүдэй иимэ алгасаатай, зүрилдөөтэй байхада гадаадын политикын хэрэгүүдые хайшан гээд ябуулха хэрэгтэйб? Уласхоорондын харилсаа холбоое һайжаруулха шухала байһание ойлгодог буржуазна оронуудай тиимэ хүсэнүүдтэй холбоо барисаатайгаар, арадуудай, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй дэмжэлгэдэ түшэглэн, шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнуудые табижа, тэдэнэй бэелүүлгэ түйлаха хэрэгтэй. Гансахан энэ хараа бодол зүб, тиимэл хадань манай партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство тэрэниие зүбөөр шиидхэхые оролдоно.

Советскэ Союзай гадаадын политикада Европо онсо һуури эзэлнэ гээд министр тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай хилэһээ, манай нүхэд болон союзнигуудай хилэһээ баруугаар нариихан зурууд газар НАТО-гой болон Варшавска договорой организациин зэбсэгтэ хүсэнүүдые хубаарилна.

Европын аюулгүй байдалда олон асуудал ородог. Тэдэнэй гол нэгэн—Германи тухай, тодорхойлон хэлэбэл, Германиин зүгһөө эзэрхэг түримхэй доботолго дахин гаргаха ябадалые хэтэ мүнхэдэ болюулха арга байгуулга болоно.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Европодо бата бэхи эб найрамдал байгуулха һайн үндэһэ һуури—Потсдамска хэлсээн байһан юм. Потсдамска хэлсээнһээ хадуурха ушар өөрөө үһөөгөө нэхэнэ. Урдань манай союзнигууд байһан заримашуул энээниие өөрынгөө аша габьяа гэжэ тоолохыешье һэдэнэ. Энэ ушар политикада Европын картые шэнээр зохёохо эрилтэ табина. Тиимэ эрилтэнүүд ФРГ-гэй правительствын нэгэ программаһаа нүгөөдэ соо, нэгэ мэдүүлгэһээ нүгөөдэ, нотоһоо нотодо оруулагдана. Сэрэгэй асуудал дээрэ абахада, энэ хэрэг Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые томодхолго, тэрээнтэй хамта НАТО-гой нэгэдэлдэ бундесверэй зүгһөө командна дээдэ тушаалнуудые эзэлхэ һэдэлгэ болоно. Бундесверые ядерна зэбсэгээр хангаха ямар нэгэн эрхэ Боннһо һалан һандангүй хэлсэдэг ушар бии.

ФРГ-гэй правительство һаяхан Советскэ Союзда, тэрэшэлэн хэдэн бусад гүрэнүүдтэ ното эльгээгээ гээд оратор мэдүүлбэ. Энэ документ соо хэлэгдэһэн гол юумэнь Европын мүнөө байһан хилые дахин хараха эрилтэ болоно. Ямаршье үлүү дүтүү үгэгүйгөөр мүнөө Германи 1937 оной декабриин 31-нэй хилээр оршожо байха ёһотой гэжэ тэрэ документ соо хэлэгдэнэ. Энэ асуудалда харюусахадаа нигэжэ хэлэхэ шухала: Европын хилэ тухай асуудал гүйсэд, хэзээдэшье бусалтагүйгөөр шиидхэгдэһэн. Манай нүхэд болон союзнигуудай гүрэнэй хилэ хилэдэл соо хадагалагдажа байна.

ФРГ тушаа Советскэ Союзай харилсаа болод ойлгосотой гээшэ. Бидэнэр амгалан тайбан харилсаа холбооной болон бодото байдалай үндэһэ һуури дээрэ ФРГ-тэй харилсаа холбоогоо һайжаруулха, һайжаруулхын түлөө оролдонобди.

Немец ажалшадай дура хүсэлөөр Европын түбтэ эб найрамдалай хэрэм — Германиин Демократическа Республикын байгуулагдаһан ушар Европодо болоһон гол хубилалтануудай нэгэн мүн. Энэ хадаа бүхы арадуудай айха түйлалта гээшэ.

Европо тэдэнэй хабаадалгагүйгөөр байха шадахагүй гэжэ һанадаг юндэшьеб США тоолодог. Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр хоёр жэлһээ дээшэ бэшэ саг соо Америкын сэрэгүүд Европодо үлэхэгүй юм гэжэ ондоо хүн бэшэ, президент Ф. Рузвельт 1945 оной февралиин 5-да мэдүүлһэн юм. Хоёр-хоёр жэлээр арба дахин саг үнгэрөө, Америкын арми Европодо үшөөл байһаар. Европын арадууд энээн тушаа хөөрэлдэнэ, ооһэдынгөө үгэ үшөө хэлэхэл байха!

Мүнөө үедэ илангаяа шухала гэжэ партиин тооложо байһан тадаадын политикын хэмжээнүүдэй программа КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо хэлэгдээ. Тэдэнэй тоодо—ядерна зэбсэгтэ хабаатай, тэрэниие саашадань дэлгэрүүлхэгүй, ядерна зэбсэг гүйсэд хорихо ба үгы хэхэ үдэрые дүтэлүүлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээнүүд бии.

Европодо аюулгүй байдалые тогтоохо зорилготойгоор дурадхагдадаг хэмжээнүүд хадаа Европын түбидэ эб найрамдал сахиха тухай манай партиин анхарал оролдолгын гэршэ болоно. Үгээ ойлголсолгын үндэһэ һуури олохо зорилгоор хэлсээ хэхэ, уласхоорондын таатай зүблөө зарлахые дурадхагдана.

Дэлхэйн дайе зайсуулгада, совет арад болон дэлхэйн социалис байгуулалтын бусад арадуудай социализм болон коммунизм амжалтатайгаар байгуулхын тула амгалан байдал хангалгада зорюулагдаһан өөрынгөө гадаадын политикын хараа шугамые манай парти хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлнэ гээд оратор онсо тэмдэглээ.

Саратовска областиин партиин Вольско райкомой секретарь **Ю. Д. Филинова** КПСС-эй Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэриие нютагайнгаа коммунистнуудай ямараар бэелүүлжэ байһан тушаа съездэ хэлэбэ. Партийна организацинь хүн зоной дунда эмхидхэлэй политическэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг болоо. Колхоз болон совхозуудайнь партийна организацинуудай бүхы шахуу секретарьнууд дээдэ, тусхай дунда эрдэмтэй болонхой. Ажахынуудай хүтэлбэрилгэдэ дүршэлтэй, ажал хэрэгээ мэдэхэ хүнүүд табигдаһан, манайда мэргэжэл һайнтай агрономууд, зоотехнигүүд, экономистнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй хоёр зууһаа дээшэнхинь дээдэ, дунда эрдэмтэйнүүд. Шэнэ табан жэлэй туршада район доторхи дунда шатын бүхы хүтэлбэрилэгшэдые хүдөө ажахын тусхай мэргэжэлтэй болгохо зорилго районой коммунистнууд мүнөө табинхай.

Ажахын кадрнуудай хэхэ ажалые бэедээ даангүй, харууһанда абахагүй, харин өөрынгөө политическэ хүдэлмэреэр хүнүүдтэ ехээр нүлөөлдэг болохые райком оролдоно. Райкомой үйлэдбэриин ажал ябуулгада энэ аргань түрүүшынгээ амжалта үгэжэ эхилээ. Районойнь бүхы ажахынууд энэ жэлдэ кварталайнгаа түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа.

Бүхы Саратовска областиин баяр баясхаланта түйлалта тухай оратор тэмдэглэбэ. Областиин бүхы районууд мяха худалдаха гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Алдар суута саратовска шэниисэ Саратовска областиин гүрэндэ ехээр үгэдэг байһан тухай нүхэр Филинова һануулна. Долоон жэлэй туршада тус область гүрэндэ 900 миллион пүүд таряа худалдаа. Шэнэ табан жэлдэ саратовайхид ургасын хэмжээе дээшэлүүлһэнэй ашаар жэл соо 300—320 миллион пүүд орооһо таряа абадаг болохо гэжэ шиидээ.

Районой коммунистнууд агротехникэ һайжаруулхатайгаа хамта ажалай бусад арга боломжонуудые бэдэрнэ. Тусхайлан хэлэбэл, Волго мүрэнэй эрье шадарай үрэжэл ехэтэй уһалиг газар хатаан хэрэглэжэ, үйлэдбэри үргэдхэжэ болоно. Эндэхи газарай нэгэ гектарһаа 37 центнер шара будаа, 320 центнер саахарай свёкло, 500 центнер кукурузын ногоон набшаһа үгэдэг гээшэ.

Манай район, областьдо колхоз хоорондын барилгын организацинууд хүдэлдэг, тэдэнэй ажал ябуулгые колхоз хоорондын областной совет эрхилдэг гэжэ нүхэр Филинова үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ. Хүтэлбэрилгын энэ гурим колхоз хоорондын харилсаа холбоо бүри үргэдхэхэ, байгаалиин, мүн материально-техническэ баялигуудые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ байһание барилгын эдэ организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл харуулна. Энэ ушар колхозно-кооперативна һунгагдамал организацинуудые байгуулха шухала байһание үшөө дахин гэршэлнэ.

Манайороной залуушуул түйлай ехэ анхарал, һонирхолтойгоор партиин XXIII съездын хүдэлмэриие хаража байна. Һара хахад болоод комсомолшуудн өөһэдынгөө XV съездэ суглархань. Съездын хүдэлмэридэ эгээл шухалань юун байхаб гэхэдэ, партиин шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ комсомолшуудай олон миллион арми, бүхы залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха арга замуудые зүбшэн хэлсэлгэ болохо байна. Энээн тухай КПСС-эй XXIII съездын трибуна дээрэһээ ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **С. П. Павлов** хэлэбэ. Партиин ЦК-гай 1964 оной октябриин, мүн удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэ түшэглэн, юумэндэ ёһо тэдысэ хандаха, юумые һайрхуугаар харуулха ябадалһаа зайлаха, залуушуулай организацида таатай арга дүрэнүүдые хэрэглэн, залуушуулай эдэбхи үүсхэл ба хүсэ шадалые тодорхой, аша туһатай хэрэгтэ зорюулгада ленинскэ комсомолой ажал ябуулгын шэглүүлэгдэһэн тушаа оратор тэмдэглэбэ.

Залуушуулай мэргэжэл, эрдэмые дээшэлүүлгэдэ, тэдэнэй амаралтые шадамараар эмхидхэхэ, байдал һуудалыень һайжаруулгада комсомол ехэ анхарал хандуулха ёһотой. Тиигээд байхада залуушуул хүхюутэй зугаатай ябажа, ехэл һайнаар ажаллаха. Обществоһоо ехээр абаад, өөрөө обществодо багаар үгэхээе һанадаг хүнүүдэй байхагүйн тула манай залуу хүбүүд, басагад хубиин ба ниитын аша хэрэгэй хоорондоо таһаршагүй холбоо барисаатай байһые һайнаар ойлгодог, харадаг байха ёһотой. Эдэ бүгэдэ коммунис мэдэрэлые дээшэлүүлгэдэ зорюулан, залуу хүн бүхэнтэй хэгдэхэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха эрилтэ табина.

Гэбэшье совет хуулияар тодорхойлогдоһон залуушуулай эрхэ тухай хөөрэлдөөнэй гарахада, комсомол сухаришагүй шанга доботолготой байха ёһотой гээд оратор үргэлжэлүүлбэ. «Бүхы юумые хүнэй аша туһада, хамаг юумые хүнэй ажаһуудалда» гэһэн партиин ёһо гуримые зарим албан хойрогуудай бүдүүлигээр эбдэжэ, элдэб бэрхэшээл тохёолдуулан, залуушуулай ургалта хүгжэлтэдэ һаад ушаруулжа байхада, бидэнэр миин байха эрхэгүйбди.

Һүүлэй үедэ комсомол залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулжа, научна үндэһэ һууритай пропаганда эдэбхи ехэтэйгээр хэрэглэжэ байнабди. СССР-эй Наукануудай академиин президиумэй туһаламжатайгаар ВЛКСМ-эй ЦК-гай дэргэдэ, гушан табан обком, крайком, союзна республиканаудай комсомолой ЦК-да социологическа шэнжэлгэ хэхэ бүлэгүүд гэхэ гү, али лабораторинууд байгуулагданхай. Тэндэ хэдэн зуун эрдэмтэд, багшанар, социологууд, психологууд, юристнууд һайн дураараа хүдэлнэ. ВЛКСМ-эй ЦК, «Комсомольская правда» газетэ, комсомолой комитедүүдээр үнгэргэгдэһэн үргэн ниитэ асуулта, социологическа шэнжэлгэ залуушуулай үзэл бодолой бодото байдалые харуулжа, идейнэ талаар хүмүүжүүлгын таатай зохид, үүлөө ехэтэй арга олохо хэрэгтэ туһална.

Оратор хуулиин наһа гүйсөөгүй залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ, һургуулинуудай комсомольско, пионерскэ организацинуудай ажал ябуулгада ехэ анхарал хандуулаа. Һуралшад эдир математигуудай, физигүүдэй, химигүүдэй олимпиадада, эдир космонавт, радист, летчик, моряггуудай отрядуудта хабаададлсана. Хилын харуулай олохон заставануудта «Хилын харуулшадай эдир нүхэд» гэһэн отрядууд хүдэлмэрилнэ. Номгон далайнхидай жэшээгээр сэрэгэй бүхы флодуудта мүнөө «Эдир шуулэй флотилинууд» байгуулагдаа.

Үхибүүд болон залуушуулда зорюулагдаһан фильмүүдые олошоруулдаггүй, харин үсөөрүүлжэ байһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинематографиин талаар комитедые нүхэр Павлов шүүмжэлбэ. 14—17 наһатайдаа ерээдүйн хүнэй абари зан буридэжэ эхилнэ гээд оратор тэмдэглэбэ. Гэбэшье мүнөө болотор залуушуулые хүмүүжүүлхэ научна үндэһэ һууритай заабари үгы байһаар, тэдэнтэй хүмүүжүүлгын элдэб хүдэлмэри үнгэргэхэ материальна арга боломжо бага байһан зандаа.

Империализмда алба хэгшэдэй зүгһөө социалис оронуудай залуушуулда эсэргүү идеологическа хорото ябуулгын хэгдэдэг тухай саашань ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь хэлэбэ. «Советология» гэжэ нэрлэгдэдэг олон тоото институдуудта—Баруун Германида, США, Швеци, Австри, бусад оронуудта—СССР-эй болон социалис оронуудай залуушуул тушаа тусхай асуудал шэнжэлэгдэнэ. Хэблэлдэ толилогдоһон мэдээнэй ёһоор Америкын Холбоото Штадуудта жэл соо идеологическа дайнда, эгээл багаарнь абахада, 500 миллион доллар гаргашалагдана. Энэнь дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ иимэ хэрэгтэ Гитлерэй гаргашалжа байһан мүнгэнһөө зуу дахин ехэ болоно. Социалис обществодо үзэл бодолой талаар хорото ябуулга хэхые оролдон, худал хуурмаг идхалга тараахын тула империализмда алба хэгшэд бүхы аргаараа оролдоно. Гэбэшье манай залуушуулда энэ хоронь хүрэнэгүй. Энэнь парти болон совет арадаймнай оролдолгын арсалтагүй үрэ дүн!

Залуушуулые 23 наһа хүрэтэр гансахан ВЛКСМ-ээр дамжуулан партида абаха тухай КПСС-эй ЦК-гай дурадхалые бидэнэр комсомолдо зорюулагдаһан тон ехэ найдабари гэжэ харанабди.

Совет залуушуул табан жэлэй түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ эгээл ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, партиин ямаршье даалгабариие дүүргэхэ гэжэ съездые найдуулнабди гээд үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Павлов хэлээ. Бидэнэр Ленинэй партиин хүтэлбэри доро ажалланабди, энээгээрээ юунһээшье ехээр омогорхонобди. Манай үеын залуушуул оортоо байһан бүхы һайн һайхан юумээрээ түрэл Коммунис партидаа харюусана. Партиин хэрэгэй түлөө совет басагад, хүбүүд бүхы хүсэ шадалаа гэхоор бэлэн, хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань, өөрынгөө ами наһа тамнахагүй. Энэ талаар нэгэшье хүндэ ямаршье маргалта бү байг!

Альга ташалгаар угтагдаһан Германиин компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Макс Рейман** XXIII съездэ, бүхы совет арадта аха дүүгэй амар мэндэ хүргэбэ.

ФРГ-гэй бии болоһон сагһаа хойшо Германиин империализм болон милитаризмын зүгһөө Европодохи эб найрамдал ба аюулгүй байдалда мүнөө нэйхидэл адляар аюул тохёолдуулагдаагүй юм гээд тэрэ хэлэбэ. Баруун Германиин монополинууд, тэдэнэй правительство США-гай империализмын вьетнам арадта эсэргүү муухай дай хэжэ байһые бүри ехээр дэмжэжэ байна. Тэдэнэр энээнэймнай түлөө атомна зэбсэгтэй болохо тухай эрилтыемнай США дэмжэхэ гэжэ найдана. Тиигэжэ атомна зэбсэгтэй болоод, тэдэнэр дэлхэйн хоёрдохи дайнай үрэ дүнгые хубилгажа, Баруун Европодо өөрынгөө булимтаралга тогтоохые хүсэнэ.

Энэ политикын зорилгонуудай нэгэн тухай хэлэбэл, Эрхардын «амгалан» ното гэжэ нэрлэлтэй. Тэрэнэй туһаламжаар Гитлерэй үедэ байһан аргануудые хэрэглэн, арад зониие мэхэлхые хүсэнэд.

— Европодо аюулгүй байдал байгуулга Европодохи түгшүүрилтэ байдалые һулаарулха, бэе бэедээ найдахагүй ябадал усадхан, гүрэнүүд хоорондо амгалан ёһоор ажаһууха, харилсаа холбоо байгуулха арга олгохо һэн,—гээд оратор хэлээ. Тиихэ зуура түгшүүрилтэ байдалые һулаарулга Германиин хоёр гүрэнэй хоорондоо дүтэрхы болохо, саашадаа нэгэдэхэ замаар алхам хэхэ арга олгохо һэн.

Баруун Германиин монополинуудай, тэрэнэй правительствын эзэрхэг түримхэй хараа шугам орон дотороойнь зүрилдөөтэ байдалые бүри шангадхана, хүдэлмэришэн ангиин улам ургажа байгаа тэмсэлтэй зүрилдэнэ.

Федеративна республикын газар дээрэһээ шэнэ дайнай үүсхэл гаргахагүй ябадалые өөһэдынгөө гол зорилго гэжэ бидэнэр коммунистнууд тоолонобди. Энэ хадаа манай ороной хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы демократическа хүсэнүүдэй тон харюусалгатай хэрэг болоно. Тиимэһээ бидэнэр өөһэдынгөө политическэ бүхы ажал ябуулгаар хүдэлмэришэн анги, бүхы хүн зондо Германиин империализмын ямар аюултай байһые, эб найрамдалай политика бэелүүлхэ, бэе бэеэ ойлголсодог болохо, демократиин ба социальна хангалтын замуудые харуулхые оролдонобди. Манай арадай национальна аша туһада харюусамаар шэнэ политика Федеративна республикада ябуулдаг болохо аргын олдохо байһан ушар нэн түрүүн коммунистнууд болон социал-демократуудай хоорондоо бэе бэеэ ойлголсохоһоо дулдыдаха байна.

Коммунис партиин мүрдэгдэдэг, хоригдоһоншье һаа, улам олон коммунистнууд хүн зоной урда энэ онсо шухала асуудалые ойлгуулхын түлөө оролдоно. Энээнэй ашаар хүн зоной эхэнхи хуби манай партиин политикын өөһэдынь байдалай аша туһада харюусана, манай партиин хорилтые болюулха гээшэ хойшолуулагдашагүй хэрэг гэжэ ойлгохо байна.

США-гай империалистнуудта эсэргүү тэмсэлдэнь вьетнам арадта туһа хүргэхэ талаар үгөө ойлголсохо ушар коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай урда табигдаад байһан хойшолуулагдашагүй зорилго болоно. Мүнөөдэр энэ хадаа пролетарска интернационализмын үзэл баримталдаг хүнүүдэй эгээл гол, нангин уялга болоно.

Үгээ ойлголсохогүй ябадалай бииншье һаа, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай ба социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ажал ябуулгын нэгэдэлые байгуулжа болохо гэжэ КПСС шэнгээр Германиин коммунис парти тоолоно гээд Макс Рейман үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Зал соо альга ташалга нэрьешэбэ. США-гай компартиин делегациин толгойлогшо **Генри Уинстониие** угтан, булта хүл дээрээ бодоно. Империалистнуудай түрмэдэ хаагдажа, һохор болоһон негр арадай алдарта хүбүүе оршуулагшань трибунада асарба. Эрхэ сүлөөгэй ба демократиин түлөө тэмсэлшэдэ съезд халуун баяраа хүргэжэ байһанаа мэдүүлбэ...

...Мүнөөдэр Генри Уинстоной түрэһэн үдэр—тэрэ 55-тай болоо. Заседанинуудай хоорондын забһарлалгын үедэ Львовско областиин делегаци энэ эрэлхэг зоригтой хүниие үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. «Хүндэтэ нүхэр, Генри Уинстондо—манай хүндэтэ хүдэлмэришэндэ Львовой «Радуга» гэжэ фирмын коллективһээ» гэһэн бэшэлгэтэй хрустальна ваза партиин Львовско горкомой нэгэдэхи секретарь Г. И. Бандровский тэрээндэ барюулба.

Нүхэр Уинстонтой хүдэлмэришэдэй хани нүхэд болоһон түүхэ иимэ юм: КПСС-эй XXII съезд дээрэ Социалис Ажалай Герой токарь В. И. Гургаль США-гай компартиин элитэ ажал ябуулагшатай танилсаһан байгаа. Тэрэ гэртээ бусаад, өөрынгөө нүхэдтэ тэрээн тухай хөөрэһэн юм. «Радуга» фирмын басагадай бригада Генри Уинстониие бригадынгаа гэшүүн болгохо гэжэ шиидээ һэн. Мүнөөдэр нүхэр Гургаль Генри Уинстондо коммунис ажалай ударнигай значок зүүлгэжэ, нютагайхидайнгаа даалгабариие баяртайгаар дүүргээ.

...Съездын амаршалгада харюусан, Генри Уинстон нюдаргаа зангидаһан гараа үргэбэ. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездые амаршалха зол хубиин тудаһанда Холбоото Штадуудай коммунис партиин делегаци омогорхоно гээд тэрэ хэлээ.

Түүхын дабшалтатай сүм зүрилдэдэг политикатай дэлхэйн империализмын һүлдэ болоһон оронһоо бидэнэр түүхын дабшалтада гүйсэд харюусадаг политикатай танай орондо ерээбди гээд нүхэр Уинстон үгээ үргэлжэлүүлбэ. Тиигээшье һаа бидэнэр—империализмын политикые хубилгахын түлөө тэмсэдэг хэдэн миллион американецуудай нэгэ хуби байһандаа омогорхон баясаха аргатайбди.

Манай орониие толгойлжо байһан империалистнууд вьетнам арадта эсэргүү зэрлиг муухай дайгаараа американ арадай омогорхолто заншалые бузараажа байна. Мүнөө энэ зал соо һуужа байхадамнай рисэй ногоон полинуудые хорото зүйлөөр хооһон тала болгоно. Напалмууд хүнэй байрануудые үнэһэн тоборог болгоно. Ажабайдалда дуратай, бусад арадуудай эрхэ сүлөө хүндэлдэг омог дорюун хүнүүд алуулжа байна. Америкын империалистнууд эзэрхэг түримхэй гэмтэ ябуулгануудые мүнөөдэр Вьетнамда хэбэ, үсэтэлдэр — Доминиканска Республикада, уржадэр — Кубада эсэргүүгээр хэгдээ.

Бултанай дайсанда эсэргүү тэмсэлэй нэгэдэмэл фронтын хуби тэжэ тэдэнэй, мүн өөһэдынгөө тэмсэлые тоолонобди гээд Хойто болон Урда Вьетнамһаа ерэһэн хүндэтэ аха дүүнэртээ мэдүүлнэбди.

КПСС-эй XXIII съездэ нүхэр Гэс Холлой эльгээһэн амаршалгын бэшэг соносхогдоно. «Уласхоорондын событинуудай хүгжэлтын мүнөө байһан үедэ, юунһээшье ондоо шухаг хэлсээ, айхабтар шухала үзэл бодол, эгээл шухала удхатай баримта онсо илгаруулан харуулхые оролдобол, социальна хүгжэлтэдэ шиидхэхы үүргэтэйнь ямаршье маргалтагүй нэгэдэл мүн. Тэмсэлдэ нэгэдэлтэй байха хэрэгтэй. Империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг дэлхэйн бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл, социалис оронуудай нэгэдэл, бүхы дэлхэйн марксис партинуудай нэгэдэл, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл. Нэгэдэлэй шухала байһые тэмсэлэй бүхы дүй дүршэл, амжалта болон урагшагүйдэһэн ябадал гэршэлнэ. Эдэ бүгэдэ — мүнөө үеын эгээл дээдэ эрилтэ. Иимэ нэгэдэл байгуулха—шиидхэхы сагай эгээл революционно зорилго мүн»,—гээд амаршалгын бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Уинстон Советскэ Союзай Коммунис партиин, уласхоорондын марксис хүдэлөөнэй, американ ба совет арадуудай хани барисаанай хүндэдэ, коммунизмын ба эб найрамдалай хүндэдэ юрөөл табяа.

— Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада, хүн зоной байдал һайжаруулгада, болбосоролыень дээшэлүүлгэдэ хүсэд амжалта түйлахыетнай таанадта хүсэнэбди, — гээд Аргентинын коммунис партиин түрүүлэгшэ **Викторио Кодовилья** съездын делегадуудай зүгһөө халуунаар угтагдан хэлээ. — Танай амжалтанууд социалис оронуудай, дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө колонинууд болон дулдыданги оронуудай арадуудай хэжэ байдаг тэмсэлдэ, эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болоно.

КПСС-эй XXIII съезд уласхоорондын шахардуу шанга оршон байдалда, Ази, Африка, Латиин Америкэ болон Баруун Европодо Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй ябуулгын үргэдхэгдэжэ байһан эрхэ байдалда үнгэржэ байна гээд тэрэ хэлээ. Пентагоной дээрмэшэдэй үүдхэһэн дайнай гол гуламтань Вьетнамда байна гээшэ. Тиимэһээ Вьетнамтай һанал нэгэдэлгые мүнөөдэрэй тон шухала асуудал гэжэ тоолоходо зүйтэй болохо байна. Вьетнамай баатарлиг тэмсэлшэдтэ али бүхы туһаламжа үзүүлдэгэйнь түлөө КПСС-тэ, Советскэ правительствада эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай тала баридаг бүхы хүнүүд гүнзэгы ехэ баясхалан хүртэнэ.

Интервентнүүдэй сэрэгүүдэй составта оруулхын тулада манай солдуудые Вьетнам эльгээхэ тухай Аргентинын правительствада Хойто Америкын империалистнууд эрилтэ хэнэ. Зүгөөр энэ зорилго бэелүүлхэнь бэрхэтэй, юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн анги, аргентин арад өөрынгөө алдарта заншалнуудые хүндэлдэг. Хүдэлмэришэдэй, студентнүүдэй болон манай бүхы арадай дайшалхы ябуулганууд Доминиканска Республикада сэрэгүүдые эльгээлгые нёдондо таһалдуулһан байгаа. Хүдэлмэришэн ангиин болон бүхы арадай нэгэдэмэл ябуулганууд Аргентинын сэрэгүүдые Вьетнам эльгээлгэдэ һаад ушаруулна.

Хойто Америкын империализмын эзэрхэг түримхэй политикаһаа, мүн дотоодын хархис этэгээдүүдэй зоргоороо аашалалгаһаа уламжалан, эсэргүүсэлтэ шангадана, экономическа, социальна болон политическэ хойшолуулашагүй эрилтэнүүдэйнгээ түлөө, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай болон социализмын түлөө арадуудай хэдэг тэмсэл дэбжэнэ гэжэ таанад мэдэнэт. Энээниие Ази, Африкын, Латиин Америкын арадуудай һанал нэгэдэлгын конференци һаяхан Гаванада болоходоо гэршэлжэ үгөө гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглэһэн байна.

Викторио Кодовилья Аргентинадахи мүнөөнэй байдал тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоходоо, ангиин тэмсэл урда тээнь хэзээдэшье иимэ шанга шэнжэтэй байгаатүй юм гээд хэлээ. 1965 ондо забастовконууд болон бусад ябуулгануудта найма миллион шахуу ажалшад хабаадаа. Тэдэнэр полициинхидэй хашалта хэһээлтэнүүдтэ эсэргүү үргэн тэмсэл дэлгэрүүлһэн байна. Ажалшад экономическа тэмсэлые политическэ эрилтэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэлтэй олон ушарта тааралдуулан ябуулдаг болоо. Манай парти нэгэдэлтэй байха политика шууд сэхээр бэелүүлдэг гээд үгэ хэлэгшэ үргэлжэлүүлээ. Тиимэһээ парти хадаа хүдэлмэришэдэй болон арадай олониитын хүдэлөө байгуулхые, хүгжөөхые, империализмда эсэргүү нэгэн ниитэ тэмсэлдэ тэдэниие эмхидхэн жагсаахые эрмэлзэнэ.

Манай партиин зэргын саг үргэлжэ ургажа байлга, тэрэнэй эмхидхэлэй талаар бэхижэлгэ, гэшүүдэйнь политическэ бэлэдхэлэй дээшэлэлгэ манай илалтын найдабари болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди. Тиихэдээ революцида партиин дүүргэхэ үүргэ тухай ленинскэ шалгармал һургаалые бидэнэр хүтэлбэри болгонобди. Партиин дүүргэдэг үүргые арсадаг гү, али багашэнгеэр харуулдаг жэжэ буржуазна зарим номнолшодой антиленинскэ һанал бодолые бидэнэр буруушаадаг байнабди.

Социалис оронуудай дунда, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй дунда гараһан арсалдаае манай дайсад хэрэглэхэ һэда[…] гана. Энэ арсалдаае усадха[…] лаар КПСС-эй баримталдаг т[…] политикые бидэнэр, Арге[…] коммунистнууд, дэмжэнэбди, шаанабди. Арсалдаа, алга[…] усадхахын, тэрэнэй муу хо[…] гуудые зайсуулхын тулала[…] нис болон хүдэлмэришэнэй […] нуудай түлөөлэгшэдэй улас[…] дын шэнэ зүблөө зарлаха шу[…] жэ бидэнэр тоолонобди гээ[…] рио Кодовилья түгэсхэлдөө […]

Съездын эхэнэр делегаду[…] лиин 2-то анхилма һайхан […] ягаан сэсэгүүдые гартаа ба[…] нууд һууба. Эдэ сэсэгүүд […] абтааб? Энэ «таабари» пре[…] ороһон бэшэгые түрүүлэгшы[…] хада элирһэн байна:

— Сэсэгүүдые эльгээһэн[…] лөө бидэнэр, Советскэ Союзай […] нис партиин XXIII съездын делегадууд француз нүхэдтэ ехэ баясхалан хүргэнэбди. […] бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ амга[…] банаар, хани барисаатайгаар һуухые бүхы эхэнэрнүүд […] хэнһөө хүсэнэ. Иимэ һайха[…] сэсэгүүд бүхы дэлхэй дээрэ […] модоо һалбаржа байг лэ, ато[…] дүлэн хэзээдэшье бү соробх[…] эб найрамдал мандаха болто[…]

Богонихон забһарлалгын […] **В. В. Гришин** түрүүлэгшээр […]

Киргизэй КП-гэй ЦК-гай […] хи секретарь **Т. Усубалиев** [...] бэ.

— Коммунис общество б[…] ха замдахи шиидхэхы шат[…] нэгэн болоно, 1966 он—та[…] лэй түрүүшын жэл, КПСС-э[…] съездын болоһон жэл мана[…] тиин болон арадай алдарта […] орохол. Энэ жэл киргиз ара[…] яахадаа шухала удха […] гэхэдэ, республикын болон […] зэй коммунис партиин 40 ж[…] гүйсэхэ байна.

Дунда Азиин, тэрэ тоодо […] зэй хүн зоной үзэг бэшэг […] гүй ябадалые усадхахын […] 4600 жэл хэрэгтэй болохо г[…] волюциин урда тээхи социо[…] нэгэнэй баталан хэлэдэг ба[…] хай үгэ хэлэгшэ һануулаа. […] 46 зуун жэлэй турша соо б[…] рин зуу дахин түргөөр Ки[…] соёл болбосорол ехэтэй ре[…] болоо. Эндэ хорин табан х[…] нэй нэгэниинь дээдэ гү, ал[…] эрдэмтэй, научна эмхи зур[…] тань мянга шахуу эрдэмэй к[…] дууд, докторнууд хүдэлмэри[…] ба мянган хүн бүхэндэ дала[…] врач, фельдшер, медсестра […]

Манай республикада эбта[…] ехэ бүлэ боложо, киргизүүдт[…] та бусад олон үндэһэ яһата[…] лөөлэгшэд ажалладаг гээд […] Усубалиев хэлээ. Коммунис […] лалтын жэлнүүдэй үнгэрхэ […] манай ороной аха дүү араду[…] бүри ехэ холбоо барисаатай […] байнхай. Жэшээлхэдэ, мана[…] дуудай хоорондохи эконо[…] болон соёл культурын х[…] ехээр хүгжэжэ байһаниинь […] эли тодоор гэршэлжэ үгэн[…] хайлбал аха дүү арадууд[…] культуратай ажалшадые хо[…] нилсуулжа байлга Киргизи[…] заншал болонхой. Тиихэдэ […] арадай соёл культурые, ли[…] болон искусствые республ[…] газаа тээтүүр улам бүри һай[…] дэдэг болонхой.

Киргизэй экономико […] Союзай нэгэн ниитэ социа[…] хын таһаршагүй хубинь […] Киргизэй промышленность […] хүдөө ажахын продукци му[…] нөй хэдэн арбаад экон[…] районуудта эльгээгдэдэг. Киргизстан промышленна […] болон түүхэй эдые ороной б[…] хуу нютагуудһаа абадаг ба[…]

Республикын арадай аж[…] капитальна хүдэлмэридэ до[…] лэй турша соо мүнгэ һомоло[…] тээхи долоон жэлэйхитэй с[…] 2.5 дахин нэмээ. Хоёр зуу ш[…] нэ предприяти, цех болон […] ленна бусад барилганууд […] Мүнөө Киргизидэ 1913 о[…] хаанта Росси дотор гарга[…] ехэ электроэнерги жэлэй т[…] гаргагдана.

Колхоз, совхозуудай бай[…] да урда тээхи бүхы жэлну[…] орходоо ехэ мүнгэ зөөри […] долоон жэлэй турша соо һо[…] Энэ хадаа уһалагдадаг газа[…] майе горитойгоор үргэдхэ[…] миллион үлүүтэй гектар ба[…] уһажуулха, малай олон ба[…] лэдбэриин болон культурн[…] далай бусад барилгануудые […] арга олгоо.

Мүнөө республикын бүх[…] зуудай 70 процентнь колх[…] та һара бүхэндэ мүнгэ ава[…] дэг, тиихэдэ колхозуудай […] үлүүнь ажалай түлөөһэ […] түлэдэг болоо. Долоон жэл[…] соо хүдөө нютагуудта дүрб[…] он үлүүтэй дүрбэлжэн метр[…] тай гэр байра, олон һургу[…] гуулиин наһа гүйсөөгүй […] эмхи зургаан, клуб болон […] кэнүүд баригдаа. Хүдөөгэй […] дай 100 бүлэ бүхэндэ 45 […] ёмник, 11 телевизор хүртэ[…] визионно дамжуулгануудые […] зэй бүхы районуудай хүн […] нөө хаража шадаха бай[…] культурна ажаһуудалай […] гаар хүдөөгэй зоной хэр[…] хүсэдөөр хангагдадаггүй ба[…] гэмшэлтэй гээд нүхэр У[…]

(Үргэлжэлэлынь 3-[…] нюурта)

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта)

...слээ. Жэл ерэхэ бүри хүдөө... барилгын хэмжээн ургаха байна. Барилгын материалнуудаар хү... ...й ажалшадай хэрэглэмжэые хү... ...ю хангаха тухай оролдолго гар... ...хэрэгтэй.

...ПСС-эй Уставта оруулагдахаар ...агдаһан хубилалтануудые ма... делегаци зүбтэйдэ тоолоно. Эдэ ...алнууд ажабайдалһаа улам... ...н оруулагдаһан байна бшуу. ...ото һунгалтын суглаанууд ...партийна конференцинүүд ...коммунистнууд иимэ дурад... ...удые оруулдаг байгаа гээд нү... Усубалиев хэлээ.

— Ленинизм, революци болон ...социалис литературын хүг... ...бүхы эрхэ байдал бии болгоо, ...дэ эгээн лэ түрүү, революци... ...үзэл сурталые олгон үтөө гээд ...Р-эй Уран зохёолшодой союзай ...лениин секретарь **Г. М. Марков** ...хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. ...һанал сэдьхэлээ, уран зохёо... ...рал болон партида зорюулдаг ...зохёолшо бүхэндэ үгын хүсэд ...манайда хангагданхай. ...лынгөө ормоглоһон зүйлнүүдые ...ратураар далдалхые оролдодог ...лата гүрдэлгэшэд, соёл сурта... ...талаар контрбандистнууд шоо ...улан буруушаагдалаг байгаа, ...алаашье буруушаагдаха. Тэдэ... ...оод зоной зүгһөө заабол шоо ...харуулха байна.

...оциализмын дайсад совет лите... ...рые тогтоһон түрүүшын жэл... ...жилэн үзэн ядадаг байһан юм. ...ар совет литературые яахадаа ...яданаб? Ушарынь хадаа совет ...ратура — революционно. Ком... ...с партиин үзэл сурталла үнэн ...литература болоно. Мүн совет ...ратура ангиин талаар манай үнэн ...бодолые бүхы дэлхэй дээрэ дэл... ...лнэ, партийна, арадай шэн... ...байха шалгармал гол ёһонуу... ...хүтэлбэри болгоно. социалис ...змын литература боложо хүг...

...ПСС-эй XXII съездһээ хойшон... ...алнүүдтэ совет литература ураг... ...дабшаа. Уран һайханай талаар ...эй шэнжэлдэг гол зүйлынь ма... ...совет хүн, манай социалис об... ...зандаа үлэһэн байна. Гэбэ... ...олон тоото һайн, удха түгэл... ...омууд манайда бии, манай ли... ...ура һайнаар хүгжэнэ гэжэ сэг... ...зүураа, удхынгаа, уран һайха... ...а талаар һайн томо зохёол... ...эдэ жэлнүүдтэ манай хүсэһэндэ ...үсөөнөөр байгуулагдаа гэжэ ...шаналалтайгаар мэдэрхэ хэрэг... болоно.

...ССР-эй уран зохёолшодой ээл... ...съезд болохоёо байна. Пар... ...XXIII съезд дээрэ хэгдэһэн бү... ...шүүмжэлхы ажаглалтануудые ...торнууд энэ үедэ бүришье ...анхаралдаа абаха ёһотой гээд ...Марков хэлээ. Коммунизм бай... ...ала литературын оруулаг ту... ...намэри ургадхэгдэхэ, тэрэнэй ...тэрэнэй удха болон уран ...найнь шанар бүри дээшээ үр... ...ёһотой. Тиихэдээ иимэ юу... ...юрэнхы дээрэнь түйлаха бэшэ, ...тус тус зохёол бүхэнөөр түй... ...хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, литера... ...зохёолнууд аб адлинуудаар бэ... ...хэ ёһогүй, харин тус тустаа ...шэнжэтэйгээр бэшэглэхэ зэргэ... ...гэжэ үни хада мэдээжэ болон...

...СР-эй Уран зохёолшодой союз ...үедэ тоогойнгоо талаар, үн... ...һатанай хоорондын холбоо ...анай хэмжээнэй талаар ур... Манайда хэдэн арбаад, хэдэн ...залуу уран зохёолшод ур... ...раа. Тэдэнэй тоодо оюун бэ... ...коммунис байгуулалтын тү... ...участогуудһаа өөһэдынгөө үнэтэ ...глалтанууды литературада ...н хүнүүд үсөөн бэшэ.

...мүнөө үеын орёо нарин асуу... ...удые уран һайханай талаар ...гөөр шэнжэлхын орондо, ха... ...һэбхеэр зураглаһан, нэгэ ...бодол баримталһан, мүн бур... ...литературын заншалые һа... ...будүүлиг тулюураар эрмог... ...зохёолнуудай гарадаг боло... ...нь гэмшэлтэй гээд нүхэр Мар... ...саашань хэлээ. Алишье ушар... ...үрэ дүнгынь аб адли байдаг ...манай ажабайдалай юрэнхы ...шэнжэ хазагайруулагдадаг, ...байдалые зураглан харуул... ...ай зүүн жэлэй үнэнтэ бай... ...тааралдадаггүй байна бшуу.

...анай урагшаа дабшалгада һаад ...удаг бүхы юумые хёрхоор ...харадаг уран зохёолшодые ...дэмжэдэг гээд үгэ хэлэгшэ ма... ...Зүгөөр ёһотойл совет зохёол... ...шүүмжэлхы абьяасаа ходо... ...хёон байгуулхы удха шанар... ...шүүмжэлэлынь манай байгуу... ...бэхижүүлхые, коммунизмын ...сурталые мандуулхые эрмэл... ...тэмсэлшын абьяас хэлээлһээ ...алан гараһан байха зэргэтэй. ...ратурна ажалай бэрхэтэй, ...байһан ушар залуу уран зо... ...дые соёл сурталай талаар ...үүлхэ зорилгые эгээн лэ ту... ...ээлжээнэй зорилгонуудай ...болгон дахин дахин табина. ...одо марксистско-ленинскэ ...сотал хүмүүжүүлхэ тухай эн... ...гдэнэ. Харин оюун бэлиг ...искусствада үрэһэн шэнги уд... ...нартай, тэрээнгүйгөөр ямар... ...олос ургахагүйл. Зүгөөр уран зохёолшын үзэл суртал, тэрэнэй партийна үзэл бодол — наран, агаар, уһан шэнгил. Тэдээнгүйгөөр үрэһэн газарай хүрьһэнтэй хамта хаташаха байнал.

— Совет засагай 50 жэлэй ой хүрэтэр үшөө жэл хахад үлөө, энэ съезд табин жэлэй турша соо ороной ябажа гараһан замай дүнгые гаргана гэхэдэ болоно. Энэ хадаа агуухэ илалтануудай зам болоно! — гээд партиин Московско областной комитедэй нэгэдэхи секретарь **В. И. Конотоп** хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын болон сентябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй ороной экономическа болон оюун бодолой ажабайдалда ямар ехэ һайн нүлөө үзүүлһыень үгэ хэлэгшэ Москвагай областиин жэшээ дээрэ харуулаа. Областиин промышленна предприятинуудай коллективүүд долоон жэлые зургаа хахад жэлэй турша соо түгэсхөөд, 1965 оной түсэбые болзорһоонь урид, декабриин 27-до дүүргээ. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ хямдаруулха даалгабари үлүүлэн дүүргэгдээ. Промышленна предприятинуудай бүхы ашаг олзонь миллиард үлүүтэй түхэриг болоһон байна.

Москва шадарай тосхонуудай ажалшад элитэ амжалтануудые түйлаа. Гол баялиг — газар бүри һайнаар ашаглагдадаг болоо, тараанай ургаса болон мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгэ дээшэлээ. Нёдондо жэлдэ областиин совхоз, колхозууд болон шубуунай фабриканууд хүдөө ажахын бүхы түхэлэй продуктнуудые худалдаха гүрэнэй түсэбые нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин экономическа үрэ дүнгүүдые һайжаруулгада хүдөөгэй партийна организацинуудай, бүхы ажалшадай гол анхаралые партиин областной комитет мүнөө хандуулна. Совхозууд болон колхозуудта ажахы доторой тоосоон, бүтээһэн продукциин хэмжээнэй, мүн шанарай түлөө материальна урмашуулга нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиихэтэй хамта областиин совхозууд болон колхозууд тэдэнэй үмэнэ нээгдэһэн арга боломжонуудые үшөөл хүсэдөөр ашагланагүй гээд нүхэр Конотоп тэмдэглээ. Хэдэ хэдэн ажахынуудта тараанай ургаса, мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгэ доогуур байһаар, экономическа хүдэлмэри һулаар ябуулагдадаг, зарим совхозууд гарзатадаг зангаараа.

Бүхы иимэ ажахынуудта мүнөө бүлэг мэргэжэлтэд, дүршэл ехэтэй экономистнууд болон эрдэмтэд эльгээгдэнхэй. Тэдэнэр гээгдэлэй шалтагаануудые элирүүлгэдэнь эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ туһална. Үгэ хэлэгшын һанамжын ёһоор, ажахын тоосоон хадаа экономическа хүсэн түгэлдэр арга болоно. Энэ хадаа хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэд болон хүдөөгэй бүхы ажалшадые экономикодо ехээр анхарал хандуулдаг болгохо, ээн буса ябадалтай тэмсэлдэ тэдэниие элсүүлэн эмхидхэхэ үүргэтэй. Табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй эрилтын ёһоор совхозуудые ажахын тоосоондо хүсэдөөр оролгые оролдосотой, зоримгойгоор бэелүүлхэ шухала.

Залуу үетэниие соёл сурталай талаар хүмүүжүүлхэ асуудалнууд тухай, энээнһээ уламжалан, литература болон искусствын дүүргэхэ үүргэ тухай нүхэр Конотоп саашань хэлээ. Залуушуулые соёл сурталай талаар хүмүүжүүлгэдэ хоро хүргэдэг, бодото байдалай орёо асуудалнуудые тэдэнэй зүбөөр ойлгожо абалгадань һаад ушаруулдаг, зарим харша муу үзэгдэлнүүд тухай тэрэ ажаглалта хээ. Жэшээнь, һүүлэй үедэ тунхаглагдаһан зарим зохёолнууд соо, илангаяа «Новый мир» болон «Юность» гэжэ журналнуудай хуудаһанууд дээрэ толилогдоһон зохёолнууд соо, зарим кинофильмнүүд болон зүжэгүүд соо манай советскэ ажабайдал тухай заримдаа хазагай буруу ойлгомжонууд үгтэдэг, зарим дутагдалнууд болон бэрхэшээлнүүд тушаа ханалтайгаар хөөрэгдэдэг, юундэшье этигэхэгүй, политикаһаа гадуур байдаг ябадал номнологдодог байна бшуу.

Ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ ябадалай аша туһые харалсан, уран мэргэжэлтэ интеллигенци литература болон искусствын зохёолнуудай удхын түлөө арадайнгаа үмэнэ улам бүри ехээр харюусадаг байха зэргэтэй. Энээн тухай зохёохы организацинуудые болон тэдэнэй хэблэлэй органуудые сэхэ хүтэлбэрилдэг коммунистнууд оролдохо ёһотой гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь **Ф. А. Табеевтэ** үгэ үгтэбэ. Үйлэдбэриие эмхидхэлгын экономическа онол аргануудай хэрэглэгдэжэ, ажалай тоосооной нэбтэрүүлэгдэжэ, ажал хүдэлмэриие материальна талаар урмашуулгын, промышленность болон хүдөө ажахыдахи договорно холбооной дээшэлүүлэгдэжэ байһан мүнөөнэй эрхэ байдалда эхин парторганизацинуудай дүүргэдэг үүргэ дээшэлхэ байна гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Эмхидхэлэй-ажахын дүршэлэй урдын заншалнууд байн байн үгы боложо, тэрэнэй орондо шэнэ зорилгонууд табигдана, түсэблэлгын шэнэ онол арганууд хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй эрдэм мэргэжэл ехэтэй, юумэ һайн мэдэдэг байха эрилтэ табигдана. Экономическа хуули ёһонуудые бүри гүнзэгыгөөр хэрэглэхэ зорилгоор ажахын дүй дүршэлэй иигэжэ хубилгагдаһые партийна хүдэлмэри, кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэри эрхилхэдэ заатагүй анхаралда абаха шухала.

Татарай нефтиин промышленность тухай нүхэр Табеевэй үгын нилээд ехэ хубинь зорюулагдаа. Эндэ нефтьшэдэй эрхим һайн кадрнууд урган гараа. Нефть абаха, мүн үрэмдэлгэ хэхэ талаар долоон жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ. Табан жэлэй турша соо орон дотор 1,5 миллиард тонно нефть абахаар хараалагдаһан байгаа һаань, тэрэнэй табан зуу миллион шахуу тоннонь энэ республикын хубитада хүртэхэ болоно. Иимэ ехэ ба шухала зорилго шиидхэлгын түлөө парти болон арадай үмэнэ харюусалгатай байһанаа бидэнэр, татарай коммунистнууд, хүсэд һайнаар ойлгонобди гээд Ф. А. Табеев хэлээ.

Нефтиин уурхайнуудые олзоборилон ашаглалгада хэрэглэгдэдэг мүнөөнэй эгээн лэ һайн техническэ хэрэгсэлнүүд болон нефть абалгын технологи газар дорохи нөөсын хахадыень бүлэн абаха арга олгоно. Үлэгшэ нефтьнь газар дороо үлэдэг гээшэ. Нефтиин оройдоол 15—20 процентыень абаһан олон уурхайнууд орон дотор бии. Тэрэниие хүсэд ашаглаганхай гэжэ тоолодог байна. Теэд эндэ угаа ехэ нөөсэнүүд үшөөл үлэнэ гээшэ.

Нефтиин уурхайнуудые ашаглаха талаар научна талаараа үндэһэлэн баримталагдаһан гол заабари гэжэ мүнөө хүрэтэр үгы байһаар. Тиимэһээ уурхайнууд бүхэнэй нефтьшэдтэ хэды шэнээн нефть эндэһээ абаха тухай гүрэнэй уялгата түсэб даалгабари үгтэдэггүй байна бшуу.

Газарай үенүүд сооһоо нефтиие бүлэжэ абаха бүри үрэ ехэтэй онол арганууд хэрэгтэй. Энэ асуудалда манай нефть шэнжэлдэг эрдэм ухаан һонирхоногүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Харин шэнжэлэлгэнүүдэй хоорондоо холбоогүйгөөр хэгдэдэг дээрэһээ энэ хэрэг угаа удаанаар урагшаа дабшуулагдана гээшэ.

Манай ороной арадуудай хани барисаан тухай нүхэр Табеев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

— Энээн тухай һанаад үзэхэдөө, иимэ бодол зайлашагүй түрэдэг: манай агуухэ аха—ород арадай гарадаг угаа ехэ анхаралые болон үзүүлдэг туһаламжые харюулхын тулада бидэнэр, национальна республиканууд ай түлөөлэгшэд, маанадһаа дулдыдаха бүхы юумые хүсэдөөр хэнэ гээшэ гүбди? Арадуудай хани барисаае бидэнэр аршалан хамгаалхабди, арьбадхахабди, националис болон бусад буржуазна үзэл бодолдо эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл хэхэбди, ниитынгээ хэрэгтэ — манай орондо коммунизм байгуулгада бүхы хүсэ шадалаараа туһалхабди!

— Партиин болон арадай нэгэдэлэй улам бүри бэхижэжэ байһаниинь маанадта, нютагай хүдэлмэрилэгшэдтэ, элеэр харагдана, — гээд Украинын КП-гай Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь **А. Ф. Ватченко** хэлээ. — Манай үдэр бүриин баатарлиг хэрэгүүд, долоон жэлые амжалтатайгаар түгэсхэлгэ, шэнэ табан жэлэй Директивэнүүдэй проектые нэгэн һаналтайгаар һайшаалга, коммунис байгуулалтын үдэр бүриин дүршэл нэгэдэлые харуулна.

Съездын урда тээхи социалис уялгануудаа областиин ажалшад дүүргээ гэжэ нүхэр Ватченко мэдээсээ. Нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин программа түгэсхэгдөө, хэдэ мянган тонно шэрэм, булад, прокат түсэбһөө гадуур гаргагдаа. Криворожско бассейнэй горнягууд 600 мянган тонно түмэрэй руда түсэбһөө гадуур малтан абаа. Мүнөө днепропетровскынхид бүхы союз дотор абтадаг шэрэмэй табанай нэгэ хубиие, буладай—долооной нэгэ хубиие, прокадай—зургаанай нэгэ хубиие, түмэрэй рудагай 50 үлүүтэй процентые мүнөө абадаг байха юм. Энэ область өөрынгөө промышленна продукциие Советскэ Союзай бүхы республикануудта, дэлхэйн 57 орондо эльгээдэг. Тиихэтэй хамта арга боломжонуудаа дутамагаар хэрэглэһэн дээрэһээ зарим предприятинууд түсэбөө дүүргэнэгүй, проектын ёһоор хараалагдаһан хүсэндөө удаанаар ороно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Хоёр амаралтын үдэртэй табан үдэрэй хүдэлмэриин неделидэ предприятинуудые сааша саашадаа оруулха тухай дурадхалые үгэ хэлэгшэ дэмжээ. Днепропетровско областиин гушан гурбан предприятии иимэ гуримда оронхой юм. Тэдэнэй хүдэлмэриин хоёр шахуу жэлэй дүй дүршэл иимэ гуримай гүрэндэшье, ажалшадташье ашатай туһатай байһые харуулаа гээд тэрэ тэмдэглээ.

Днепропетровско область мүнөөнэйхидэ орходоо һурагүй ехэ хэмжээнэй хүдөө ажахын продукци гаргажа шадаха, гаргаха ёһотойшье байна гээд нүхэр Ватченко онсолон тэмдэглээ. Газар уһалалгые үргэдхэхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха хэмжээнүүд абтажа байнхай. Хэрэгтэй болохо бүхы машина түхеэрэлгэнүүдэй үгы байһан дээрэһээ фермэнүүдэй хүдэлмэриие оньһожоруулга удааруулагдана. Эдэ асуудалнуудые СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын болон «Союзсельхозтехникын» шиидхэжэ орохо сагынь тулажа ерээ гэжэ үгэ хэлэгшэ тоолоно.

Партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл согсололгодо бидэнэр бүри ехээр анхарал хандуулдаг болообди гээд нүхэр Ватченко хэлээ. Зүгөөр хэгдэһэн юумэмнай үшөөл дутамаг байна. Партийна хэблэл маанадта ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Партийна хүтэлбэриин дүй дүршэл тухай һүүлэй үедэ «Правда» газетэ, «Партийная жизнь» гэжэ журнал, бусад зарим хэблэл һайнаар бэшэдэг болоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр манай һанахада, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай статьянууд дутамагаар толилогдоно, партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин тус тус асуудалнуудаар литература үсөөнөөр хэблэн гаргагдана.

Кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэридэ, даалгагдаһан хэрэгэй түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлгэдэ бидэнэр гол анхаралаа мүнөө хандуулхабди гээд нүхэр Ватченко хэлээ. Областиин коммунистнуудай 80 шахуу процентнь материальна үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлдэг юм.

Ростовой хоёр мянган коммунистын зүгһөө КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь **М. С. Соломенцев** үгэ хэлээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Доной ажалшадай хэһэн ехэ хүдэлмэри тухай тэрэ хөөрөө. Долоон жэлэй турша соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 78 процентээр нэмээ, жэлдээ дунда зэргээр орооһо таряа ургуулан абалга урда жэлнүүдэй үеынхитэй сасуулбал, 28 процентээр дээшэлһэн байна.

Кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэридэ нүхэр Соломенцев үгынгөө горитой хубиие зорюулаа. Һая болотор кадрнуудта хандалгада заримдаа албадан захирха, хэтэрхэдээ тэдэниие хүндэлхэгүй ябадал гарадаг байгаа. Имагтал нэгэ дахин уулзажа, түрүүн танилсаһанайнгаа һүүлээр хүдэлмэрилэгшэ тухай, тэрэнэй шадабари тухай һанамжанууд олон ушарта бии боложо, тэрэнэй саашанхи «хуби заяан» тодорхойлогдодог байна. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ иимээр хандалга таатай һайн оршон байдал бии болгодоггүй, харин һаймһархa, билдагуушалха ябадал гаргадаг байгаа бшуу.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые имагтал муу талаһаань харуулһан зохёолнууд хэблэлдэ заримдаа гарадаг. Тэдэнэй авторнууд ганса нэгэн баримтануудта үндэһэлжэ зохёолоо бэшэдэг, хүтэлбэрилэгшэдые имагтал муу талаһаань харуулдаг байгаа бшуу. Эдэ зохёолнуудые «ормоглогшод» манай хүтэлбэрилхы кадрнууд — арадай дундаһаа гараһан хүнүүд, үсэгэлдэрэй хүдэлмэришэд, таряашад, хүдэлмэришэд болон таряашадай үхибүүд байһан хүнүүд гэжэ ойлгохые хүсэдэггүй гү, али мүнөөшье хүрэтэр мартадаг байна гээшэ ха. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй диилэнхи олонхинь парти болон арадай хэрэгтэ үнэн сэхэ хүнүүд болоно бшуу.

Жэшээлхэдэ, урда тээнь нэгэ үедэ үүргынь бага болгогдоод байһан хүдөөгэй райкомой секретариие, колхозой түрүүлэгшые гү, али совхозой, предприятиин директорнуудые абаад үзэе. Тэдэнэр ямараар хүдэлмэрилнэб? Һүни үдэргүй ажаллана гэжэ гоёолтогүйгөөр хэлэжэ болохо байна, тэдэнэртэ сүлөөтэй саг гэжэ тон бага байдаг. Тэдэнэр өөртэнь даалгагдаһан хэрэгые дүүргэхын тулада өөрыгөө бүрин хүсэдөөр зорюулна. Манай олонхи кадрнууд иимээр лэ ажалладаг. Тиимэһээ тэдэнэр арадай дунда ехэ этигэл найдабаритай, хүндэтэй байдаг.

Бидэнэр шангаар, ленинскэ ёһоор шүүмжэлэлгые дэмжэдэг байнабди. Зүгөөр манай кадрнуудта ленинскэ ёһоор, хүндэтэйгөөр хандаха шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди, — гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

ЦК-гай октябриин Пленумһээ хойшо хүдэлхэдэ таатай һайн оршон байдал бии болоо гээд нүхэр Соломенцев хэлээ. Центральна Комитет, тэрэнэй Президиум элдэб зэргын хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэд этигэл найдабаритайгаар, хүндэтэйгөөр хандаха зуураа, тэдэнэртэ түбшэн зохидоор шанга эрилтэ хэдэг байна. Иимэ оршон байдал хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулан зоригжуулна.

Кинопрокадай хүдэлмэрилэгшэдые нүхэр Соломенцев шүүмжэлээ. Манай кинотеатрнуудай экрануудай дээрэ хариин фильмүүд улам бүри олоор харуулагдадаг болонхой. Тэдэнэй нилээд олониинь маанадта харша үзэл бодол харуулжа, залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ ехэ хоро хүргэнэ. Бусад оронуудтай кинопродукцияа андалдан абалсажа байхые бидэнэр буруушаана бэшэбди. Зүгөөр энэ шухала хэрэгэй хиналтагүйгөөр табигдаһые бидэнэр буруушаанабди гээд тэрэ хэлээ.

Нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, Австралиин Коммунис партиин ЦК-гай түрүүлэгшэ **Ричард Диксон** КПСС-эй XXIII съездые халуунаар амаршалаа. Советскэ Союзай экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ, арадай байдал һайжаруулгада түйлагдаһан элитэ ехэ амжалтануудаар, шэнэ табан жэлэй зоригжуулхы хараа замаар бидэнэр таанадтай хамта баясанабди гээд тэрэ хэлээ.

Советскэ Союзай экономическа ургалта, өөрыгөө хамгаалха шадабариинь шангадалга, мүн тэрэнэй амгалан ёһоной гадаадын политика империалистнуудай ээрхэг түримхэй эрмэлзэлгэнүүдые һуларуулан сухарюулдаг томо хүсэн боложо үгэнэ. Инди Пакистан хоёрой хоорондохи арсалдаа тулалдаае амгалан ёһоор гуримшуулгые хангаха талаар Советскэ Союзай гаргаһан үүсхэлые Австралиин ажалшад һайшаагаа. Энэ үүсхэл Советскэ Союзай амгалан уг зорилготой байһые, мүн энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политикын зүб байһые үнэмшэлтэй тодоор харуулаа. Ташкентын Декларациин болон Урда Вьетнамда США-гай хэжэ байһан харата муухай ээрхэг ябуулгын, Вьетнамай Демократическа Республикые бомбодолгын хоорондо ямар ехэ илгаа бии гээшэб!

Манай партиин һанамжын ёһоор бэээ даанхай байдалайнгаа түлөө, өөрынгөө ажабайдалые болон ерээдүйе тодорхойлхо эрхын түлөө вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлдэ бүхы социалис оронуудай, бүхы коммунис партинуудай, эб найрамдалай түлөө бүхы тэмсэлшэдэй талархалые улам шангадхаха шухала.

Вьетнамай асуудал маанадта, австралиинхидта, түсгаар удха шанартай гээд Ричард Диксон онсолон тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ, манай орон Зүүн-Урда Ази шадарай райондо оршодог, тэрээшэлэн Вьетнамда Америкын империализмын хэжэ байһан дайн байдаанда манай правительство, зонхилхы анги хабаадалсана.

Австралиин Коммунис парти эб найрамдалай түлөө шууд сэхэ тэмсэл хэдэг. Вьетнамһаа Америкын болон Австралиин сэрэгүүдые гаргахын түлөө, Вьетнамай, Зүүн-Урда Азиин бүхы арадуудай бэээ даанхай байдалые хангаха байһан амгалан байдалай түлөө тэмсэл манай хүсэлэл оролдолгын эгээн шухала хубинь болоно. Вьетнамдахи уршагта муухай дайн байдаанда эсэргүү тэмсэлдэ интеллигенци, шажан эрхилэгшэд, студентнүүд, залуушуулай болон эхэнэрнүүдэй организацинууд хабаадалсана. Һая татагдаһан солдадуудые Вьетнам эльгээхэ гэжэ правительствын шиидхэһые шэнэ хүсэнүүд буруушаажа ороо. Вьетнамай бэээ даанхай байдалые хамгаалан, Вьетнамда амгалан байдал тогтоохын түлөө тэмсэхэдээ, бидэнэр өөһэдынгөө бэээ даанхай байдалые бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалые хамгаална гээшэбди гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Америкын империалистнууд социалис оронуудай дунда гараһан алгасалдаае Вьетнамдахи дайн байлдаа үргэдхэхын тулада хэрэглээ гэжэ бидэнэр үнэншэнэбди гээд Ричард Диксон хэлээ. Социалис оронуудай һанал нэгэдэлгые бэхижүүлхэ, мүн вьетнам арадта политическэ болон материальна туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй гаргаһан үүсхэлые манай парти һайшаана. Мүнөөнэй эрхэ байдалда энэ һанал нэгэдэлгые һуларуулха гээшэ бүхы арадуудай, социалис оронуудай, национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй болон эб найрамдалай түлөө бүхы тэмсэлшэдэй шухала эрилтэ хэрэгцээнүүдые болон аша туһада зүришэһэн ябадал болохо байна.

Бүхы партинуудай бэээ даанхай, тэгшэ эрхэтэй байха гол ёһонуудые бидэнэр дэмжэнэбди, бусад партинуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгые буруушаанабди гээд нүхэр Диксон саашань хэлээ. Эдэ шухала гол ёһонуудые сахидагүйшүүл манай партиин дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа, тэрэниие можо болгохо гэжэ һэдэһэн, иимэ гол ёһонуудые хамгаалагшадые бултыень ревизионистнууд гэжэ тоолоһон байгаа. Зүгөөр бидэнэр энэ аюулые зайсуулжа шадаабди. Үсөөхэн бүлэг можо болгошод Австралиин түрүү хүдэлмэришэд болон интеллигенциһээ холодхогдожо, ямаршье политическэ нүлөөгүй болонхой. Австралиин Коммунис парти бата нягта жагсаалтай; тэрэ тоогойнгоо талаар ургаа, политическэ талаараа бэхижээ. Арадтай тэрэнэй холбоон улам һайжараа.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые һэргээхэ зорилгоор КПСС-эй оруулһан таатай дурадхалнуудые манай парти дэмжэнэ. КПСС-тэй һанал нэгэдэжэ байһан тухайгаа бидэнэр мэдүүлнэбди гээд нүхэр Диксон хэлээ. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй түлөө аха дүү партинуудтай хамта ябажа, тэмсэлээ үргэлжэлүүлхээр бидэнэр хүсэд шиидэнги байнабди.

Делегадуудай зүгһөө халуунаар угтагдан, **Костас Колияннис** — Грециин Коммунис партиин нэгэдэхи секретарь үгэ хэлээ. Съездын уласхоорондын удха шанартай байһанда сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, коммунизм байгуулжа байһан ороной шэнэ табан жэлэй түсэб бүхы арадуудай, тэрэ тоодо демократиин, эб найрамдалай социальна дэбжэлтын түлөө хүндэ хүшэр тэмсэл хэжэ байһан Грециин ажалшадай, хүсэ шадалые арьбадхаха гээд тэрэ хэлээ.

1965 оной июльдэ орон доторой урбалтын болоһоноо уламжалан, оронойнь тохёолдоһон орёо оршон байдал тухай нүхэр Колияннис съездын делегадуудта хөөрөө. Арадай демократическа сүлөөдэ шэнээр доктолон ороолгодо США-гай империалистнуудай ээрхэг түримхэй ябуулганууд нэгэ хубинь болоно. Вьетнамдахи уршагта муухай дайн байлдаанда Грециие татан оруулхые ээрхэг түримхэйшүүл хүсэнэ. Дундада далайн зүүн талада өөрынгөө сэрэгэй, экономическа болон политическа байдалые бэхижүүлхые, Балкандахи оршон байдал шахардуу болгохые тэдэнэр хүсэнэ. Грецидэ полицейскэ засаг түрые батадхаха, демократическа хүдэлөөндэ сохилто үгэхэ, манай орондо хариин болон нютагай монополинуудай ээрхэлтые хэбээрнь үлөөхэ, шангадхаха зорилго тэдэнэр табина.

Хархис этэгээдүүд өөһэдынгөө зорилгые түйлажа шадаагүй. Грецидэ лайнай хойто тээхи жэлнүүдэй үедэхи эгээн лэ түгэлдэр ехэ арадай хүдэлөөн дэлгэрээ. Урбалтада эсэргүүсэн, зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдһээ гадна, центрэй союз тэмсэлдэ ороһон байна. Тэдэнэр хамтадаа грек арадай диилэнхи олонхинь болоно. 1965 ондо болоһон забастовконуудта 1.400 мянган хүн хабаадаа. Энэ жэлэй түрүүшын гурбан һарын турша соо забастовконуудта 300 мянга шахуу хүн хабаадаад байна.

КПГ болон ЭДА-е амяарлан гансардуулха, тэдэнэй сохилто үгэхэ гээшэ хархис хүсэнүүдэй гол зорилгонь байгаа, байһан зангаараашье. Теэд тэрээнэйнь орондо манай партиин болон ЭДА-гай нэрэ хүндэнь, нүлөөниинь улам дээшэлжэ байна. Тэдэнэр арадай тэмсэлые эмхидхэн зоригжуулна. Арадай болон национальна аша туһын түлөө коммунистнууд тэмсэдэг. Тиимэһээ Грециин Коммунис партиие нюуса бэшэ болгохын түлөө хүдэлөө шангадхаха шухала гэжэ олониитэ үнэншэн этигэжэ болоо. Энэ хүдэлөөн хадаа оронние демократическа шэнжэтэй болгохо, дэбжэхэ зайлашагүй шухала эрхэ нүхэсэл болоно.

Паломарестэ тохёолдоһон ташуудалта ушар ядерна зэбсэгһээ Грециин арсахын түлөө, Грециин газар дээрэхи американ сэрэгэй баазануудые усадхахын түлөө хүсэтэ тэмсэл дэлгэрүүлхэ үшөө нэгэ түлхисэ боложо үгөө. Энэ тэмсэл хадаа монополинууд болон империалистнуудта эсэргүү фронтдо үргэн олон социальна хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаахада таарамжатай һайн эрхэ байдал мүнөө бии болгоно.

Бэрхэшээлнүүдһээ демократическа аргаар гараха тэмсэл хэсүү бэрхэтэй байха гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Гэбэшье арадай демократическа хүдэлөөн хүсэтэ нүхэсэл боложо үгэнэ. Манай арад тэмсэл хэжэ, хархис этэгээдүүдэй түсэбүүдые таһалдуулжа, национальна бүрин эрхые хүндэлхыень, сүлөөтэ һунгалтануудые гаргахые, арадай демократическа таатай һайн хүгжэлтэ һэргээхыень баадхажа шадаха байна.

Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлтэй байхые Грециин Компарти ехээр эрмэлзэн хүсэнэ. Энэ талаар Соведүүдэй ороной коммунис партиин гаргаһан, гаргаһаар һаршье байһан хүсэлэл оролдолгые үндэрөөр сэгнэнэ гээд нүхэр Колияннис хэлээ. Американ империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан баатарлиг вьетнам арадта бүри үрэ ехэтэйгээр туһаламжа үзүүлхын тулада бүхы коммунис партинуудай хамтаараа ябуулга хэхэнь зайлашагүй шухала болоо гэжэ манай парти тоолоно гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Родней Арисменди** КПСС-эй XXIII съездэ Уругвайн коммунистнуудай зүгһөө халуун амаршалга хүргөө.

Ленинэй партитай хани барисаатай байха, Советскэ Союзые хамгаалха ябадалтай пролетарска интернационализмые манай парти тогтоһон сагһаа хойшо адлидхажа шададаг болоһон байгаа гээд тэрэ хэлээ.

Агуухэ Октябриин социалис революциин илаһаар табин жэлэй ой ойртожо байна. Дабшан гарагдаһан зам тон ехэ, тиихэтэй хамта угаа бэрхэтэй байгаа! Энэ хадаа бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин зохёон байгуулхы баатарлиг түүхэ домог болоно. Энэ түүхын бүхы һүр жабхалан үшөөл хүсэдөөр магтан дуулагдаагүй байһаар. Гэбэшье тэрээндэ гол үүргэ дүүргэгшэнь танай арад. Агуухэ Октябриин арад, танай парти, Ленинэй парти болоно.

Энэ алдарта түүхые дураараа хуби болгон хубааарилжа болохогүй. Бүхы энэ түүхэ манай үе сагай революциин, гэтэн гэрэлтэ ерээдүйе тоггоижоруулгын хүсэд бэелэл, коммунизмын танигдаагүй замаар хүнүүдэй урагшаа дабшалга болоно.

Илалтануудай наранай туяагаар гэрэлтүүлэгдээд байһан энэ зам хүнгэхэн бэшэ гэжэ тон элитэ гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Бидэнэр хүндэ хүшэр, шэрүүн шанга тулалдаануудые үшөөл хэхэ байнабди. Дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлые Вьетнамдахи американ ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Кубые хашан хүреэлэлгые болюулхын, Доминиканска Республикадахи, мүн бусад районуудтахи интервенциие зогсоохын түлөө, Европын тэг дундахи сэрэгэй аюулые болон Африкын бэээ даанхай гүрэнүүдтэ эсэргүү түримхэй ябуулгануудые зайсуулхын түлөө тэмсэлһээ таһалжа болохогүй.

Дэлхэйн сүлөөрэлгын тэмсэлдэ Латиин Америкэ шууд сэхээр ороо гээд Уругвайн Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэ саашань хэлээ. Кубын революци манай арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй шэнэ шатань болоһон байна. Мүнөө манай бүхы оронуудта хүндэ хүшэр тэмсэл хэгдэжэ байдаг. Энэ тэмсэлэй үедэ хүдэлмэришэн анги, бүхы патриотическа болон демократическа хүсэнүүд янкануудай империализмда, тэрэнэй зарасанарта эсэргүүсэлтэ хэдэг байна.

Хүдэлмэришэн ангиин долгойлдог Уругвайн арад улам нягта нэгэдэлтэй болохо, бүри ехээр хатуужаха замаар дабшажа ябана. Манай хүдэлмэришэн ангиин болон арадай сагүргэлжын тэмсэл хэжэ байһанһаа уламжалан, ороной доотоодын хэрэгүүдтэ Советскэ Союз болон Куба хамааралсана гэжэ байгаад американ империалистнууд, тэдэнэй агентнүүд оог хашхаралдаа гаргадаг байха юм. Имагтал хилын саанаһаа захиралтануудые абажа дадашаһан бодолгүй хүнүүд лэ иигэжэ хардан түгдэһэн мэдүүлгэнүүдые хэжэ шадаха байна. Эрхэ сүлөөтэй, талархалтай байхын, демократиин болон социальна дэбжэлтын түлөө патриотическа эрмэлзэлгэнүүдые хардалга гүрдэлгэшье, хашалта хэһээлтэшье даража шадахагүй!

Империализмын харата аашануудта харюу болгон Уругвайн Коммунис партиин зүгһөө: Уругвайн болон Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, мандаха болтогой! гэжэ энэ трибуна дээрэһээ шууд шангаар мэдүүлхыемни зүбшөөгыт гээд нүхэр Арисменди үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Гондурасай Коммунис партиһаа, Доминиканска Коммунис партиһаа, Парагвайн Коммунис партиһаа, Пуэрто-Рикын ажалшадые сүлөөрүүлгын партиһаа, Реюньонско Коммунис партиһаа, Сальвадорой Коммунис партиһаа амаршалга хүргэһэн, амжалта түйлахые хүсэһэн бэшэгүүд съездын нэрэ дээрэ абтаа гээд түрүүлэгшэ мэдээсээ.

КПСС-эй XXIII съездын удаадахи заседани апрелиин 4-дэ 10 часта нээгдэхэ гэжэ соносхогдоо.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДЫЕ ҺУНГАХА БУРЯАДАЙ АССР-эй ҺУНГУУЛИИН КОМИССИИН СОСТАВ БАТАЛХА ТУХАЙ

«СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай Дүримэй» 39, 40, 41-дэхи статьянуудай үндэһөөр Национальностьнуудай Соведые һунгаха Буряадай АССР-эй һунгуулиин комиссиие олониитын эмхинүүдэй, ажалшадай бүлгэмүүдэй иимэ түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн батална:

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ **Асеев** Леонид Семенович — профессиональна союзуудай Буряадай областной соведһээ.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Цыбикова** Даша Цыденовна — Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр болон багшанарһаа.

Һунгуулиин комиссиин секретарь **Бардонов** Александр Бадлаевич — Буряадай областной коммунис эмхиһээ.

Һунгуулиин комиссиин гэшүүд:

Боянова Надежда Бужеглаевна — Республиканска больницын медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ;

Будажабэ Федор Тогочеевич — Армида, Авиацида, Флодто туһалха бүхэсоюзна һайн дуранай бүлгэмэй (СССР-эй ДОСААФ-ай) республиканска комитедһээ;

Вязьмина Валентина Ивановна — Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой колхозниггуудһаа;

Дарханов Борис Иванович — Кабанскын загаһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадһаа;

Дашиев Цыренжап Цыремпилович — М... хар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой колхозниггуудһаа;

Жикова Галина Константиновна — Бүхэсоюзна Ленинскэ коммунис залуушуулай союзай Буряадай областной организациһаа;

Милин Петр Петрович — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой локомотив хабсаралтын цехэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадһаа;

Спиридонова Прасковья Лаврентьевна — Загарайн аймагай Онохойн совхозой хүдэлмэришэд ба алба хаагшадһаа;

Сыренов Александр Сергеевич — Советскэ районой коммунис эмхиһээ;

Тадвашкина Надежда Лазаревна — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой хүдэлмэришэд ба алба хаагшадһаа.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. РАДНАЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан. 1966 оной апрелиин 4.

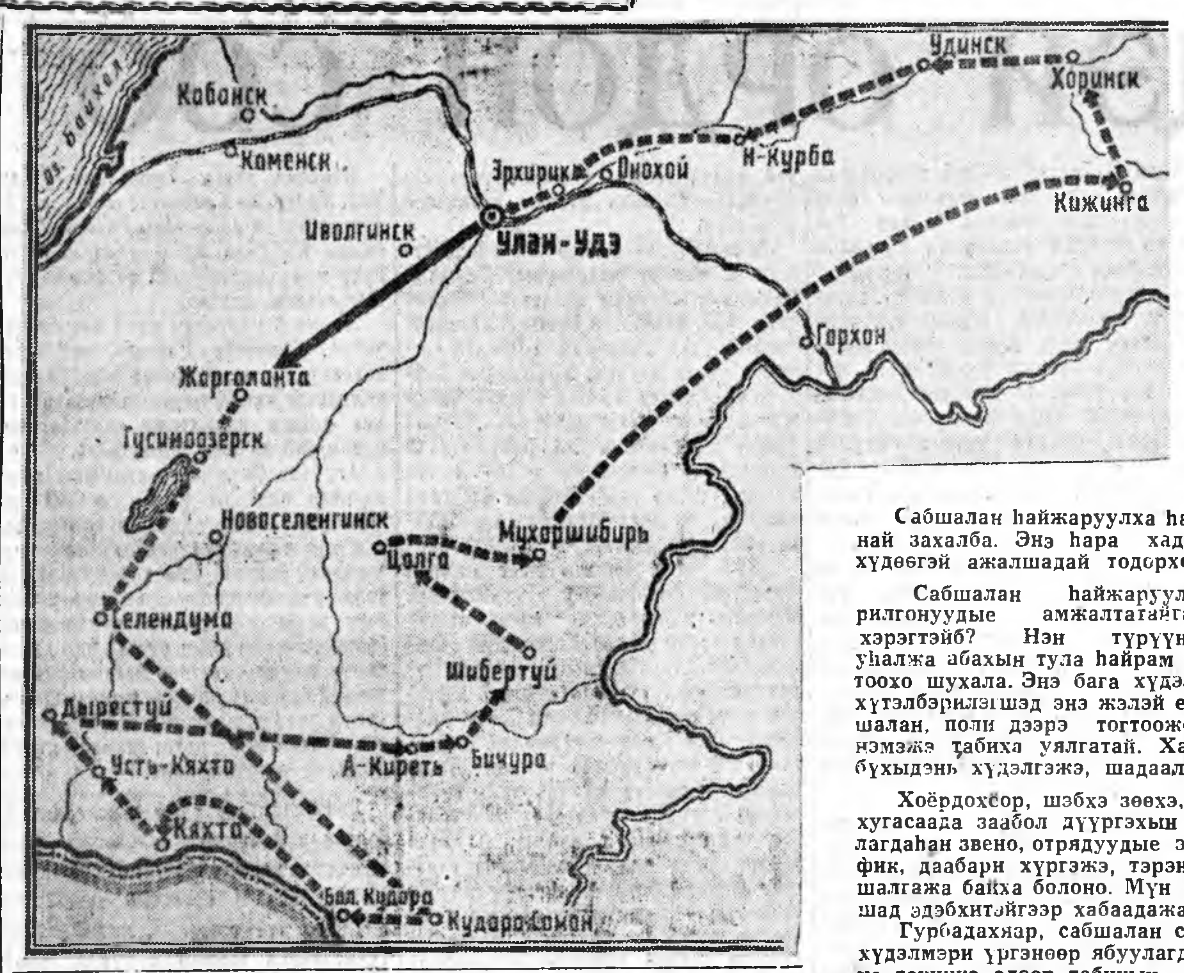

РЕПОРТАЖ

НОГООН ДАЛАЙ ДОЛГИЛХО

Эдэ үдэрнүүдтэ Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозуудаар ябабал, поли, сабшалан дээгүүр шэбхэ обоохойнуудай бирсайлдажа байхые харахат. Илангаяа Саянай совхозой суута луговод нүхэр Гомбоевой мори шаргаар сабшалан дээрээ зөөжэрхиһэн аргал шэбхэнь захагүй гэхээр харагдана.

Аршаан курортдо дүтэлжэ ябахада, харгын баруун талада автомашинануудай, хойноо тэргэ шэрээһэн тракторнуудай ээлжээ, эхигүй ерэжэ, томо гэгшын шэбхэ хүнтэргэжэ байна. Эндэмнай аймаг дотороо, республика соогоо шалгарһан барилдааша бүхэ, шадабари ехэтэй кукурузашан Владимир Дагбаевич Митриковэй поли байшоо.

— Владимир Митриков үнгэрһэн жэлдэ даалгагдаһан 150 гектарай га бүриһөө 250 центнер кукурузын набша намаа хуряажа, колхозой малда нилээд ехэ тэжээл бэлдэһэн,—гэжэ «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ Санжа Бильгаев маттана.

Теэд кукурузын баян ургаса миил тэнгэриһээ буушоо бэшэ ха юм даа. Оролдосотой, дүй дүршэл ехэтэй болоһон кукурузашан поли дээрээ наг шэбхэ ехээр гаргажа, бүхы хүдэлмэреэ саг соонь ябуулжа, иимэ амжалта түйлаа.

Мүнөө жэлдэ артелиин кукурузашад бүри оролдосотойгоор ажаллажа, нёдондонойхиһоо үлүү ургаса абахые хүсэнэ.

— Партиингаа XXIII съездын хүндэлэлдэ зорюулжа, байгша ондо гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаха зорилготойбди,—гэжэ нүхэр Митриков мэдүүлбэ.

Мүн иимэ уялга түс колхозой нүгөөдэ бэрхэ кукурузашан Аюша Сондуевич Талханов абаһан байна. Нүхэр Талханов нёдондо даалгагдаһан 125 гектар дээрэһээ баһал һайн ургаса абаһан.

Эдэ кукурузашад хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө шангаар ажаллажа байнхай. Мүнөө эдэнэй Галбайн һаалиин фермын газааһаа шэбхэ зөөжэ байна. Аюша Талханов бульдозер дээрэ һуушанхай, хүсэтэ машинын хүсөөр аргал шэбхэ обоолжо үгэнэ. Владимир Митриков өөрөө шэбхэ зөөдэнэ.

— Минии поли дээрэ 1000 гаран тонно шэбхэ зөөгдөөд байна. Бүхыдөө 1500 тонно гэхэ гү, али гектар бүридэ дунда зэргээр арбан тонно гаргагдаха юм,—гэжэ Владимир Митриков хэлэбэ.—Энээнэй һүүлээр Аюша Талхановай участогые үтэгжүүлжэ захалхабди.

Иигэжэ колхозой кукурузашад луговодууд хүсэеэ хамтадхажа, поли, сабшалан дээрээ юу байһан аргал шэбхэеэ дууһан гаргаха гэжэ шиидэнхэй. Шэбхэ обоолхо, ашаха, зөөхэ, поли дээрэ буулгаха хүдэлмэри бүхыдөө оньһожоруулагданхай. Эндэ хоёр бульдозер, нэгэ экскаватор, гурбан самосбал автомашина, тэргэтэй гурбан трактор ажаллажа байнхай. Юрэдөө хүрзөөр хүнэй хэхэ ажал байхагүй.

— Һүүлэй мэдээгээр колхознай 6200 тонно шэбхэ зөөгөөд байна. Тэрэнэй хахадынь сабшалан дээрэ гартагданхай,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ мэдүүлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Восточные Саяны» колхозой солото кукурузашан **В. Митриков** (дээрэхи зураг), тракторист, **Г. Манзанов** ашаагаа буулгахаяа байна (доодохи зураг).

Б. ГЫЛЫКОВ.

Сабшалан һайжаруулха һара мүнөөдэрһөө республика доторнай захалба. Энэ һара хадаа XXIII съездэ зорюулагдаһан, хүдөөгэй ажалшадай тодорхой хэрэг болохо ушартай.

Сабшалан һайжаруулха һара соо табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө юу хэхэ хэрэгтэйб? Нэн түрүүн хээрын сабшалан, бэлшээрине уһалжа абахын тула һайрам заашье минн алдангүй, тэндээ тогтоохо шухала. Энэ бага хүдэлмэри бэшэ. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй ехэ саһанай уһые алдангүйгөөр сабшалан, поли дээрэ тогтоожо абахын тула хүнүүдые, техникэ нэмэжэ табиха уялгатай. Хажуутаарнь насосно станцинуудые бүхыдэнь хүдэлгэжэ, шадаал һаа ехэ газар уһалуулжа абаха.

Хоёрдохёор, шэбхэ зөөхэ, сабшалан үтэгжүүлхэ түсэбөө энэ хугасаада заабол дүүргэхын тула ажахы бүхэндэ оньһожоруулагдаһан звено, отрядуудые эмхидхэжэ, тэдэндэ тодорхой график, даабари хүргэжэ, тэрэнэй дүүргэлтые саг үргэлжэ хинаж шалгажа байха болоно. Мүн энэ ажал ехэтэй хүдэлмэридэ малшад эдэбхитэйгээр хабаадажа, морёор шэбхэ зөөхэ арга ехэ бии.

Гурбадахяар, сабшалан сэбэрлэхэ, шугы бургааһа үты хэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха байна. Энэ хүдэлмэридэ машина техникэ олоор табихын хажуугаар олониитэ, һургуулиин һурагшад олооро туһалха байһаниинь дамжаггүй.

Энэ һарын үедэ табигдаһан зорилгонуудай дүүргэлтые һайнаар харуулжа байхын тула «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй нэгэдэмэл редакци корреспондентнүүдэй нүүдэл редакци эмхидхэбэ. Һарын туршада эдэ редакцинууд Сэлэнгын, Зэдын, Хяагтын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын, Загарайн болон Хориин аймагуудай ажахынуудай сабшалан дээгүүр ябаха. Эдэ редакцинуудай ябаха зам дээрэ толилогдоһон картада харуулагдана. Зүгөөр энэ зам зарим ушарта хубилгагдажа болохо. Хэрбээ зарим нэгэн ажахыда хүдэлмэриин муугаар ябаһан тухай дохёо оробол, нүүдэл редакциие тиишэ ябуулха хэрэгтэй болохо бшуу.

Нүүдэл редакциһаа гадна газетын редколлеги тусхай корреспондентнүүдые Түнхэнэй, Баргажанай, Яруунын болон бусад холын аймагуудта эльгээхэ юм.

Нүүдэл редакциин гаргаһан шүүмжэлхы материалнуудые саг дары зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдые абажа байхыень КПСС-эй райкомуудта, колхоз, совхозуудай парткомуудта газетын нэгэдэмэл редакци хандана.

Нүүдэл редакцимнай мүнөө Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо гараба.

САҺАН ХАЙЛАЖА ЭХИЛЭЭ, ГАЗАРАА УҺАЛАГТЫ

Март һарын һүүлээр республикымнай урда аймагуудта дулааржа, саһан хайлажа эхилээ. Тиимэһээ ажахынууд һайрамай уһа хэрэглэжэ, сабшалан, бэлшээриин газарые уһалха хэрэгтэ анхарал хандуулха зэргэтэй. Мүнөө үедэ Бэшүүрэй аймагай «Рассвет», «Дружба» болон XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта энэ хүдэлмэри эмхитэй. XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 260 гектар тариалан дээрээ һайрам тогтоогдоод байна. Эндэ 4 трактор ажаллана.

Мүнөө үедэ ажахынуудай урда шухала зорилго табигдана. Үбэрэй саһанай хайлажа эхилхэдэ, тэрэнэй уһые жалга һудалаар, урадхуулан ондоо тээгүүр табижархингүйгөөр тариалан, сабшалан дээрэ гаргаха хэрэгтэй. Тиигэхын тулада газар уһалалгада хүнүүдые олоор хабаадуулха, энэ хүдэлмэриие богони болзорто, эмхитэйгээр үнгэргэхэ шухала.

А. ВЕТОШНИКОВ,
БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уһанай управлениин главна инженер.

ПАРТИИН УГ ЗОРИЛГО СОВЕТ ХҮНҮҮДЫЕ ДАЛИЖУУЛНА

ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛХЭ

Алдарта партиимнай XXIII съезд түлэг дундаа хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна. Манай Зэдын комбинадай үргэн ниитэ ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэлэй, тэрэшэлэн тоосоон тушаа делегат бүхэнэй хэлэһэн үгэнүүдэй гүн гүнзэгы удхатай тон анхаралтайгаар танилсана.

Коммунис байгуулалтада КПСС-эй хүтэлбэрилхы үүргын улам ургажа байһан тушаа Центральна Комитет өөрынгөө тоосоон дотор тодо һонороор хэлэбэ. Тиихэдээ түрэл Коммунис партияа эмхидхэлэйнь талаар улам бэхижүүлхэ, хатуужуулха асуудалда онсо анхарба. Тэрэ зорилгоор партиин Устав дотор зарим тэды хубилалтануудые оруулха тухай дурадхаһаниинь үгаа гүнзэгы удха шанартай.

Партида орохоёо хүсэһэн 23 наһа гүйсээгүй залуушуулые имагтал комсомолоор дамжуулан абаха гэһэн дурадхал тон зүб. Энэ эрилтэ хадаа Ленинскэ комсомолой үүргые али зэргэ дээшэлүүлхэ гээшэб. Гадна хүмүүжүүлхы удхань мүн лэ ехэ. Тэрэшэлэн партиин зэргэдэ жагсаха дуратайшуулда зууршалга (рекомендаци) үгэдэг эрхые табан жэлһээ дээшэ стажтай коммунистнуудта олгохо гээшэ тэдэнэй харюусалгые ехэ болгоно бшуу.

Иимэ хэмжээнүүд партиин зэргэдэ эрхим хүнүүдые шэлэн абаха, партиин зэргые улам бэхижүүлхэ үндэһэ һуури табиха ёһотой болоно ха юм. Энэ хэмжээе үнэн зүрхэнһөө һайшаахаар.

Томо партийна организацинуудай парткомуудта КПСС-эй райкомой эрхэ олгохо, тэрэнние хоёр жэлэй болзороор һунгаха тухай КПСС-эй Устав дотор баталхаха гэһэн дурадхал тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнхэй. Энээниие дэмжэхээр лэ байна. Ушарынь, томо предприятиин олон коммунистнуудһаа бүридэһэн, партийна олон эхин организациһаа нэгэдэһэн парткомуудай хүтэлбэрилхы үүргэнь, харюусалгань энээгээр али зэргэ дээшэлхэ байна гээшэб.

КПСС-эй XXIII съезд 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые баталан абахань. Энэ документ манай комбинадай ажалшадай дайшалхы программа боложо үгэхэ байна. Табан жэл соо хараалагдаһан түсэб хараагаа манай коллектив амжалтатайгаар дүүргэхэшье байха.

Н. КОСТЕНКО.
Зэдын комбинадай парткомой секретарь.

ШИИДЭНХЭЙБДИ

Манай колхозой тариашад мүнөө партиин XXIII съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа, тэрэниие бүхы зүрхэнһөө һайшаагаад, хабарайнгаа тарилгые саг соонь хэжэ дүүргэхын хойноһоо шармайн оролдоно. Эдэ үдэрнүүдтэ колхоздо тоологдодог 43 тракторай 38-ниинь заһагдаад, тарилгада орохоор бэлэн болгогдонхой. Саанамнай үшөө нэгэ трактор капитальна заһабарилгада табигдаад байна. Тиихэдэ 39 плугай 38-ниинь мүн лэ заһабарилагдажа, бэлэн болгогдоо.

Тарилгын үрэһэн тухай хэлэхэдэ, бүхыдөө 13 мянгаад центнер орооһон сэбэрлэгдэжэ бэлэн болгогдонхой. Колхознай энэ жэлдэ 3000 гектарта ганса шэниисэ тарихаар түсэблэбэ. Тиихэдээ жэл бүхэндэ ургасаяа дээшэлүүлжэ, 1970 он болотор дунда зэргээр гектар бүриһөө 13 центнер шэниисэ хуряажа абаха болоно. Иигээд байхада ургасымнай талмай үргэдхэгдэхэгүй, харин гектар бүхэнэй ургаса дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табижа, тариаландаа үтэгжүүлгэ ехээр оруулхые оролдохо байнабди.

Б. ЗАБАНОВ,
Зэдын «Мир» колхозой главна агроном.

БАЯРТАЙБДИ

Бүхы совет арад партиин XXIII съездын хүдэлмэриие анхаралтайгаар ажаглан һонирхожо, радио болон хэблэлэй мэдээсэлнүүдые алдадгүй шагнажа, уншажа байна.

Съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые манай коллектив шудалжа эхилээ.

Манай аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд партиингаа XXIII съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсон, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан юм.

Малшад, тариашадаймнай ажаһуудал үдэр, һара, он жэл үнгэрхэ бүри улам дээшэлжэ, тэдэнэй эрилтэ урдынхиһаа жэшээлэшэгүй ехэ болоо.

Һаябын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн хүдөөгэй кооперациин пайщигуудай түлөөлэгшэдэй суглаанууд дээрэ шэнэ магазин болон столовонуудые нэмэжэ бариха, эд бараа ехээр наймаалха тушаа һанамжа, дурадхалнууд олон оруулагдаба. Байгша ондо Гашай, Шаралдай, Галтай, Хошуун-Үзүүр, Суулга, Түгнэ нютагуудта шэнэ магазинуудые бариха, Һэбэлдэй тосхондо шэнэ столово барихаар түсэблэн, барилга хэжэ байнабди. Мүн бии магазинуудые үргэдхэхэ, ларёгуудые нээхэ, автолавкануудай наймаалдаг бараанай ассортиментые үргэдхэхэ тушаа хэмжээнүүд абтаа. Суулгын совхозрабкоопто хилээмэ зөөдэг тусхай машина үгтэжэ, малшадай хангамжа эрид һайжаруулагдаба.

«...Хүн зониие бүри культурна, һайнаар хангаха хэрэгтэ хото, хүдөөгэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, мүн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ажалшад шиидхэхы зэргын үүргэтэй байна. Тэдэнэр хүн зониие хангахадаа эгээн таарамжатай зохид, шэнэ янзын худалдаа наймаа хүгжөөхэ, һайжаруулха зэргэтэй»—гэжэ XXIII съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл дотор заагдаһаниие бэелүүлхын түлөө Мухар-Шэбэрэй аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд бүгэдэ шармайн оролдохо байна.

Е. ЛАМОЖАПОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ.

ОМОГОРХОЛ ТҮРҮҮЛНЭ

Хүн зоной ажаһуудалые һайжаруулха тушаа онсо анхарал хандуулагдана. «Шэнэ табан жэлдэ удаа дараалан ехэхэн зорилго бэелүүлэгдэхэ—колхознигуудта хэһэн ажалайнь түлөө һара бүри нандабаритай түлөөһэ үгэдэг болохо гэжэ хараалагдана. Тиихэ зуура, түс түс зүйлэй хүдэлмэриин, нормын ёһоор совхозуудай хүдэлмэришэдтэ үгтэдэг салингай хэмжээндэ дүтэрхы түлөөһэн колхознигуудта һара бүри үгтэдэг болохо юм. Энэ болбол колхозой үйлэдбэрине хүгжөөлгэдэ, колхознигуудай байдалые һайжаруулгада шэнэ шухала шата болохо байна» гэжэ нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Мүн колхознигуудай пенсидэ гаралгын наһые хүдэлмэришэд, алба хаагшадтай адли болгохо гээшэ баһал гүн удха шанартай байна. Эдэ бүгэдые уншажа танилсаад байхадаа, түрэл партиингаа табижа байһан халуун анхаралда баясан омогорхоноб.

Ж. ДАШИЕВ,
Яруунын аймагай «Дружба» колхозой малшан.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур.
1966 оной апрелиин 5.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ ХАРИИН ХЭБЛЭЛ ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ

ВАШИНГТОН. Советскэ Союзай Коммунис партиин Москвада боложо байгаа XXIII съездын хойноһоо америкын олониитэ ехэ һонирхолтойгоор ажаглан харана. Делегадуудай элоорор суглараад байһан Кремлиин Съезднүүдэй ордоной уужам ехэ залые хэдэн олон миллион америкынхид телевизорнүүдэй экран дээрэ хараһан байна. КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор уласхоорондын болон дотоодын ажабайдалай шухала асуудалнууд табигданхай. Энэ асуудалнуудай съезд дээрэ дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэжэ байһанда американ корреспондентнүүд совет ниислэлһээ дамжуулһан мэдээсэлнүүд соогоо анхарал хандуулһан байха юм.

Совет-американ харилсаанай муудаһанай түлөө, Зүүн-Урда Азидахи арсалдаа тулалдаанай түбэгтэйгөөр үргэдхэгдэжэ байһанай түлөө гэм зэмые США-гай правительство дааха гэжэ Л. И. Брежневэй элидхэл соо хэлэгдэнхэй. Энэ бүлэгтэнь хэблэл болон радио тусгаар анхарал хандуулна.

БЕРЛИН. КПСС-эй XXIII съезд дэлхэй дээрэ боложо байһан асари ехэ хубилалтануудые: Советскэ Союзай бусад социалис оронуудай хүсэ шадалай болон нүлөөнэй ургалтые, коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлэй бэхижэлгые, эб найрамдалда дуратай, демократическэ бүхы хүсэнүүдэй эмхидхэн жагсалгые КПСС-эй XXIII съезд эли тодоор харуулна гээд немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай нэгэдэлэй правлениин президиумэй гэшүүн Альфред Вильке ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Эб найрамдал хамгаалхын, социалис оронуудые политическэ, экономическа талаарнь бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй XXIII съезд шэнэ хүсэ лаб оруулха гээд А. Вильке хэлээ.

ГДР-эй хэблэл съездын хүдэлмэри тухай үргэнөөр бэшэнэ.

БУХАРЕСТ. КПСС-эй XXIII съездын гурбадахи үдэрөө хүдэлмэрилжэ байһан тухай өөһэдынгөө тусхай корреспондентнүүдэй Москваһаа дамжуулһан мэдээсэлнүүдые «Скынтейя» газетэ түрүүшынгээ хуудаһанда томо гаршагтайгаар толилоо. Ороһойнгоо мүнөөнэй ниитэ-политическэ болон экономическа асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, Советскэ Союзые али бүхы талаһаань хүгжөөхэ шэнэ замуудые съезд хараална гээд газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА. КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэри тухай Москваһаа абтаһан томо корреспонденцинүүдые Польшын газетэнүүд эли газарнуудта толилһоор.

Аха дүү 80 гаран партиин түлөөлэгшэдэй съезд дээрэ байлсаһаниинь тэрэнэй хүдэлмэридэ онсо шэнжэ оруулжа, совет коммунистнуудай энэ хуралдаанай уласхоорондын удха шанартай байһыень бүри ехээр онсолон харуулна гээд «Жиче Варшавы» газетэ бэшэнэ. Вьетнамай Арадай Республикатай болон Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронттой талархал аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй съезд дээрэ хэлэһэн үгэнүүдһээ элеэр харагдана. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бэрхэшээлые зайсуулха оролдолгонууд эдэ үгэнүүдһээ мүн лэ элеэр харагдана.

ВАШИНГТОН, (ТАСС). КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэриин хойноһоо Холбоото Штадуудай ниислэл хотынхид ехэ һонирхолтойгоор адаглажа байһаар.

Съезд дээрэ СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэһэн үгэдэ ниислэл хотын газетэнүүд ехэ анхарал хандуулна. Министрэй хэлэһэн үгые «Вашингтон Ивнинг стар» гэжэ газетэ түрүүшынгээ хуудаһан дээрэ дэлгэрэнгыгээр толилоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Союз ядерна буу зэбсэгээ нилээд ехэ болгоо, ямаршье дайсаниие бута сохихо шадалтай гэһэн Р. Я. Малиновскиин мэдүүлгые газетэ илгажа байгаад толилоо.

Съездын хүдэлмэри тухай тоосоон соогоо гадаадын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн амаршалгын үгэнүүд тухай «Вашингтон пост» газетэ мэдээсэнэ.

УЛААН-БААТАР, (ТАСС). КПСС-эй түүхэтэ XXIII съезд урдынхидаал мэтэ Монголой Арадай Республикын ажалшадые ехээр һонирхуулна гээд МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ.

«Үнэн» газетын апрелиин 2-ой номерто съездын делегадуудай, мүн съездэ хабаадалсажа байгаа гадаадын айлшадай хэлэһэн үгэнүүд хураангыгаар тунхаглагданхай. Энэ номерой хахадыень съездын материалнууд эзэлнэ.

«КПСС-эй XXIII съезд дээрэ баталан абтаха шэнэ совет табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд имагтал Советскэ Союзай экономико болон соёл культурые улам саашадань хүгжөөхэдэ түйлай ехэ удха шанартай байха бэшэ, мүн дэлхэйн социалис байгуулалтын экономикые бүхы дээрэнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ уласхоорондын шухала удха шанартай юм, — гэжэ «Үнэн» газетэдэ Монголой гүрэнэй университедэй ректор профессор Н. Содном бэшэнэ.

Батсумбэрэй госхозой түрүүлэгшэ, МНР-эй Ажалай Герой Д. Дамжав «Үнэндэ» иигэжэ бэшэнэ: «Совет хүдөө ажахын талаар, илангаяа газар тариалан болон мал ажалай талаар хараалагдаһан түсэбүүд бидэниие, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые, илангаяа ехээр һонирхуулна. Бидэнэр съездын материалнуудые анхаралтайгаар шудалнабди. Яахадааб гэхэдэ, бидэнэр совет хүнүүдэй харуулдаг үльгэр жэшээ дээрэ, баян дүй дүршэл дээрэнь хододоо һурадагбди, саашадаашье һурахабди».

ПРАГА, (ТАСС). «Энэ ехэ хуралдаанай анхарал нэн түрүүн мүнөө үеын тодорхой асуудалнуудта хандуулагданхай. Делегадууд КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгыень нэгэн һаналаар һайшаана, марксизм-ленинизмын бата ёһо гуримууд дээрэ үндэһэлһэн партиин генеральна хараа шугамые һайшаана»,—гэжэ КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэри тухай тоосоон соогоо «Руде право» газетэ апрелиин 2-то бэшэһэн байна.

Уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ КПСС-эй түйлай ехэ нэрэ хүндэтэй байһан тухай съезд дээрэ аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд гэршэлнэ гээд Прагын бусад газетэнүүд тоосоонууд соогоо онсолон тэмдэглэнэ. Хэлэһэн эдэ үгэнүүд хадаа пролетарска интернационализмын ёһо гуримууд дээрэ өөһэдынгөө харилсаануудые байгуулдаг диилэнхи олонхи коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай үзэл сурталайнгаа талаар бата нэгэдэлтэй байһанайнь толотомо гэршэ мүн гэжэ «Обрана лиду» гэжэ долоон хоног бүри гарадаг газетэ тэмдэглэнэ.

ВАРШАВА, (ТАСС) СССР-эй Оборонын министр маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэһэн үгэ тухай бэшэхэ зуураа, «Жолнеж вольности» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Энэ үгэ хадаа Советскэ Союз болон социалис бусад оронуудые атомна буу зэбсэгээр занан айлгажа болохо юм, занажа байгаад, буулта хэхыень тэдээндэ баадхажа болохо юм гэжэ үшөөл һанажа байдаг бүхы хүнүүдтэ шанга һануулга болоһон байна.

КПСС-эй XXIII съезд—имагтал Советскэ Союзда бэшэ, мүн социалис байгуулалтын оронуудташье, бүхы дэлхэйдэшье элитэ ехэ удха шанартай гэжэ 1918 онһоо хойшо партиин гэшүүн, Польшын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үнинэй ажал ябуулагша Ф. Форнальская ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлээ. КПСС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй, бүхы совет арадай хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байгаа коммунизм байгуулгын хараа түсэб болбол даамай һайн, тодо һонор байһаараа хүн зоной зүрхэ сэдьхэл татана бшуу. Эрхэ сүлөөгэй, социальна зүб һайн байдалай түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн эрхим хүбүүд, басагадтай Польшын арад Советскэ Союзай туһаламжаар, тэрээнтэй хани барисаа байгуулһанай ашаар өөрынгөө гэрэлтэ һайхан ерээдүйдэ, хилэнүүдэйнгээ аюулгүй байлгада батаар этигэнхэй гэжэ Ф. Форнальская саашань үргэлжэлүүлээ.

СОФИ, (ТАСС). «Эмэ эмээ ниилүүлэн нэгэ жагсаалда», «Хэзээдэшье хамтадаа», «Саг үеэр шалгалта гараһан хани барисаан»— иимэ гаршагууд доро Болгариин түбэй газетэнүүд КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэридэ зорюулагдаһан түрүү шэгүүдые толилһон байна. «Работническо дело» газетэ иигэжэ бэшэнэ: XXIII съезд Совет гүрэнэй дүйн хүгжэлтые тодорхойлхо СССР-эй хүсэ шадалай улам болоһон ушар гансашье совет... та удха шанартай бэшэ. Хурдан гэнөөр хүгжэхэдэнь Советскэ ... социалис оронуудта сэгнэшэгүй туһаламжа хүргэдэг, империализм болон колониальна богоолшолһоо ... эсэлэн сүлөөрхэдэнь хүгжэжэ ... гаа оронуудта туһалдаг байна.

КПСС-эй съезд совет ... имагтал бата нэгэдэлые бэшэ, бүгэдые илагша марксизм-ленинизмын түг доро өөһэдынгөө олон ... лион зэргэнүүдые бүри нягтаар ... саахын тула коммунистнуудай гаршагүй дура зоригтой мүн... эли тодоор элирхэйлэн харуул...

ТОБШОХОНООР

☆ *«Союзпечатиин» Бурятска... агентствын коллектив газета... журнал болон бусад захиалга... кварталайнгаа түсэб болзорһоо... урид дүүргэбэ. Съездын урда... абаһан уялгаяа киоскын ол... наймаалагшад амжалтатай... бэелүүлээ. Агентствын хүдэл... рилэгшэд мүнөө дээшэлүү... һэн уялга абаад, улам эрша... гээр ажаллана.*

Н. ХАЗАГАЕВ

☆ *Бэшүүр тосхон жэл бүри үргэдэжэ, гоё һайхан боло... Эндэ һүүлшын жэлнүүдтэ хүдэл... мэришэд, колхознигууд, ... хаагшад 900 гаран шэнэ гэр ... риба. Тиихэдэ Смолиной, Га... ринай нэрэмжэтэ, мүн Набер... ная гэжэ гурбан гудамжа ... магай түб тосхондо бии бо... шоо. Тэд бүридөө 8 байратай... гэр бариигдаа. Шэнэ 2 һирэ... залуушуулай кафе, үргэн эк... гээр харуулагдадаг кинотеатр ... донхой.*

☆ *Түнхэнэй Толтойн бу... һургуулиин һурагшадаи ... һуралсалай ерэхэ жэлдэ хэрэг... дэхэ түлеэ бэлэдхэхэ воскре... тэ хабаадалсажа, хоёр үдэрэй ... шада 700 гаран кубометр ... бэлдэбэ.*

Б. БИРБАЕВ

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-... отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица Ленина, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем —25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типографии управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02102. Зак. № 355.